

תחילת 2020

Päivän ohjelma 1/2

9.30 Seminaarin avaus ja ajankohtaisnostot - Eeva-Riitta Högnäs

10.00 Miksi KKV nyt tutkii julkisia hankintoja? - Jan Jääskeläinen

10.30 Julkisuuslain uudistus - missä mennään? - Ida Sulin

11.00 Neuvontakäytäntöä hankinta-asiakirjojen julkisuudesta - Matias Nikkari

11.30-12.30 Lounastauko

Päivän ohjelma 2/2

12.30 Tarjousten vertailusta - Nelly Karhunen

13.00 Toimiiko tarjousten suhteellinen vertailu? - Tiina Auvikainen

13.30-14.00 Tauko

14.00 Ajankohtaista oikeuskäytäntöä - Markus Ukkola

14.45 Hankintasopimuksen merkityksestä - Niina Ruuskanen

15.15 Case Hankintasalkku - Kristian Hartikainen

15.45 Päivän päätös

JHNY

Ajankohtaiskatsaus #julkisethankinnat

JHNY:n vuosiseminaari 13.3.2024

Johtava juristi Eeva-Riitta Högnäs

תחילת 2020

Hankintalaki ja sen uudistukset

Korjaussarja voimaan pian

- KKV:n 12 kk tutkinta-aika
- Ilmoitusviittaukset

Hankintalakityöryhmä aloittanut työnsä

- Toimintakausi vuoden loppuun

Muutoksia sidosyksikkösääntelyyn?

Muutoksia ilmoituspakkoihin, kisan uusimiseen, markkina-vuoropuheluun, osiin jakamiseen...?

**Myös julkisten hankintojen sopimusehdot
työn alla (JYSEt ja JITit)**

**Hankintaliitännäinen
sektorilainsäädännön
lisääntyminen
huolestuttaa.**

**Energiatehokkuus,
raskas liikenne...**

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Elinkeinoelämän
keskusliitto

Yrittäjät

HYVIL

HANKINTA-SUOMI

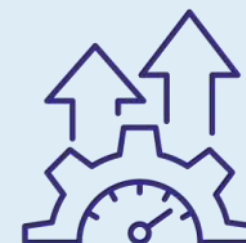
Houkuttelevammat hankinnat

Teemme toimivia hankintoja ja parannamme yritysten edellytyksiä sekä halua osallistua julkisiin kilpailutuksiin. Edistämme hankintoja tekevien ja johtavien osaamisen kehittymistä sekä uusien kyvykkyyksien syntymistä. Kokeilemme rohkeasti uusia teknologioita, välineitä ja yhteistyön muotoja hankintojen houkuttelevuuden parantamisessa ja kilpailun lisäämisessä.

Tietoperusteisemmat hankinnat

Teemme ja johdamme julkisia hankintoja tietoon perustuen. Edistämme julkisen hallinnon avoimuutta yksityisen sektorin mahdollisuuksia hyödyntää julkisia hankintoja koskevaa tietoa uusien innovaatioiden ja ratkaisujen synnyttämiseksi. Parannamme julkisia hankintojen koskevan tiedon saatavuutta tutkimuskäyttöön.

Kustannustehokkaammat hankinnat

Teemme laadukkaita ja suunnitelmallisia hankintoja. Parannamme hankintayksiköiden edellytyksiä arvioida kustannuksia hankinnan koko elinkaaren ajalta ja tuemme kustannusanalyysien tekemistä. Edistämme julkisen ja yksityisen sektorin pitkäaikaisten kumppanuuksien syntymistä.

Kestävämät hankinnat

Rakennamme taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävää yhteiskuntaa julkisilla hankinnoilla. Panostamme hyvien käytäntöjen ja osaamisen jakamiseen sekä parannamme kestäviä hankintoja koskevien tietojen ja mallien löydettävyyttä.

Kilpailutussuunnitelmat

- Koko julkiselle sektorille tarkoitettu toiminnallisuus [Hilmassa](#), jonka avulla hankintayksiköt julkaisevat suunnitelmiaan tulevista kilpailutuksista entistä aikaisemmassa vaiheessa
- Yritykset voivat **hakea** kiinnostavia suunnitelmia Hilmasta ja luoda **Hakuvahdin** seuraamaan niitä
 - Yritys saa ilmoituksen sähköpostiinsa, kun hakuehdot täyttäviä suunnitelmia on julkaistu Hilmassa
- Yritykset voivat **ilmoittaa kiinnostuksensa** suunnitelmaa kohtaan hankintayksikölle Hilmassa
 - Hankintayksikkö saa tiedon kiinnostuksesta ja sähköpostiosoitteen
 - Yritys saa ilmoituksen sähköpostiin, jos suunnitelmaan on julkaistu **kysymyksiä ja vastauksia** tai jos hankintayksikkö on päivittänyt suunnitelmaa

Kadonneiden jälki-ilmoitusten jäljillä

JHNY-blogi, Niina Ruuskanen

”Tutkin hiljattain tutkiahallinto.fi -palvelua ja huomasin mielenkiintoisen tiedon: Hilmasta puuttui vuodelta 2022 lähes 40 % jälki-ilmoituksista hankinnoissa, joista olisi pitänyt julkaista jälki-ilmoitus.”

Viisi hyvää syytä julkaista jälki-

Kepin sijaan tarjoan hankintayksiköille muutaman muistamaan jälki-ilmoittamisen ilot jatkossa:

1. **Saatat tarvita jälki-ilmoitusta, jos teet hankintamuutoksen.** Sopimusmuutosilmoituksessa edellytetään, että muutosten arvoa peilataan hankintasopimuksessa ilmoitettuun arvoon.
2. **Jälki-ilmoitus lyhentää suoramarkkinointimuutoksen hakuaikaa.** Suoramarkkinointimuutoksen hakuaika on enimmillään kuusi kuukautta. Jälki-ilmoitus lyhentää valitusajan 30 päivään ilmoituksen julkaisusta.
3. **Saatat saada vähemmän tietopyyntöjä asiakasasiakirjoista.** Jälki-ilmoitus on tarjouskilpailun lopputuloksesta jälki-ilmoitus asiakirjoja hankintayksiköltä. Jälki-ilmoittamisen määräaikaasi.

Mikä on julkinen
hankinta? ▾

EU-
hankinta ▾

Muut
hankinnat ▾

Päätös ja
muutoksenhaku ▾

Toimialakohtaisia
ohjeita ▾

Vastuullisuus
ja kehittäminen ▾

[🏠](#) / [Ajankohtaista](#) / [2024](#) / Merkitse kalenteriisi JHNY:n vuoden 2024 tapahtumat

16.1.2024 [På svensk](#)

Neuvontayksikkö palvelee

Merkitse kalenteriisi JHNY:n vuoden 2024 tapahtumat

JHNY

JHNY:n tulevat tapahtumat

- Hankintasuora suorana, aiheena puitejärjestelyt 9.4.2024 klo 13-15
- Case-keskiviikko Teamsissä 15.5. klo 14-16
- Rådgivningsklinik 30.5. kl 13-14
- JHNY mukana Hankinta-alan neuvottelupäivillä 12.-13.6.

Miksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto nyt tutkii julkisia hankintoja?

Katsaus KKV:n vaikutusarviointiyksikön julkisia hankintoja koskeviin projekteihin

Miten julkiset hankinnat ovat esillä KKV:ssa?

- Hankintojen valvonta
- Kartellivalvonta
- Kilpailun edistäminen ja markkinoiden toimivuus
- *Tutkimus ja vaikutusarviointi*

Nostoja julkisiin hankintoihin liittyvistä hallitusohjelmakirjauksista

- Kilpailun lisäämiseen pyrkiviä
 - Yhden tarjouksen kilpailutusten uusiminen
 - Yhteishankintojen lisääminen
 - Hankintojen osiin jakaminen
 - Suorahankintojen vähentäminen
- Markkinoiden hyödyntämiseen pyrkiviä
 - 10% vähimmäisomistus sidosyksiköille
 - Perusteltu syy sidosyksikön käytölle
- Hankintojen kehittämiseen pyrkiviä
 - Hankintatietovarannon perustaminen ja ostolaskujen avaaminen
 - Hankintaosaamisen parantaminen

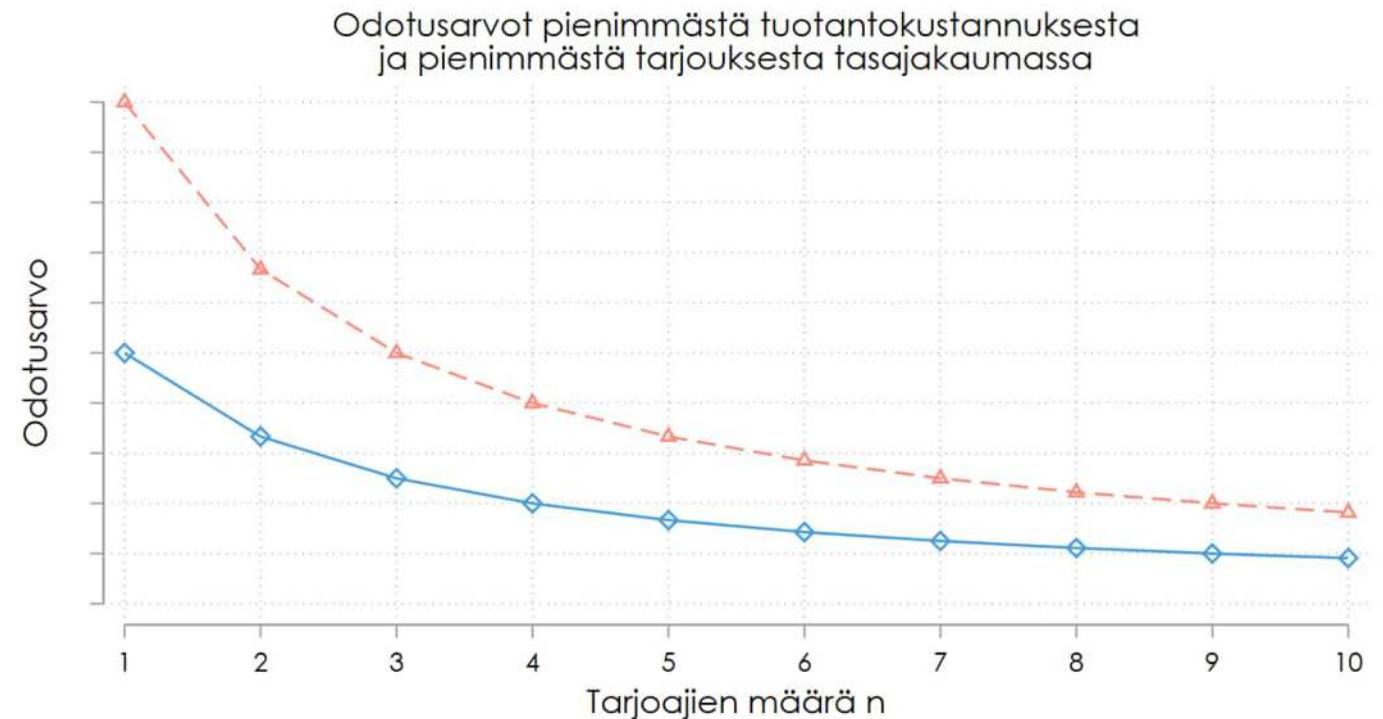
KKV:n julkisia hankintoja koskevat projektit, joissa vaikutusarviointiyksikkö on mukana

- Kilpailu julkisissa hankinnoissa <https://www.kkv.fi/tutkimus-ja-vaikuttaminen/julkaisut/tutkimusraportit/kilpailu-julkisissa-hankinnoissa-tutkimusraportteja-9-2023/>)
- Sidosyksiköjä koskevien hallitusohjelmakirjausten vaikutusarviointi (<https://tem.fi/-/hankintalain-kehittamistyo-etenee>)
- Hyvinvointialuekierros hankintojen järjestämistavoista
- Kilpailutuksiin osallistumisen esteiden tutkiminen

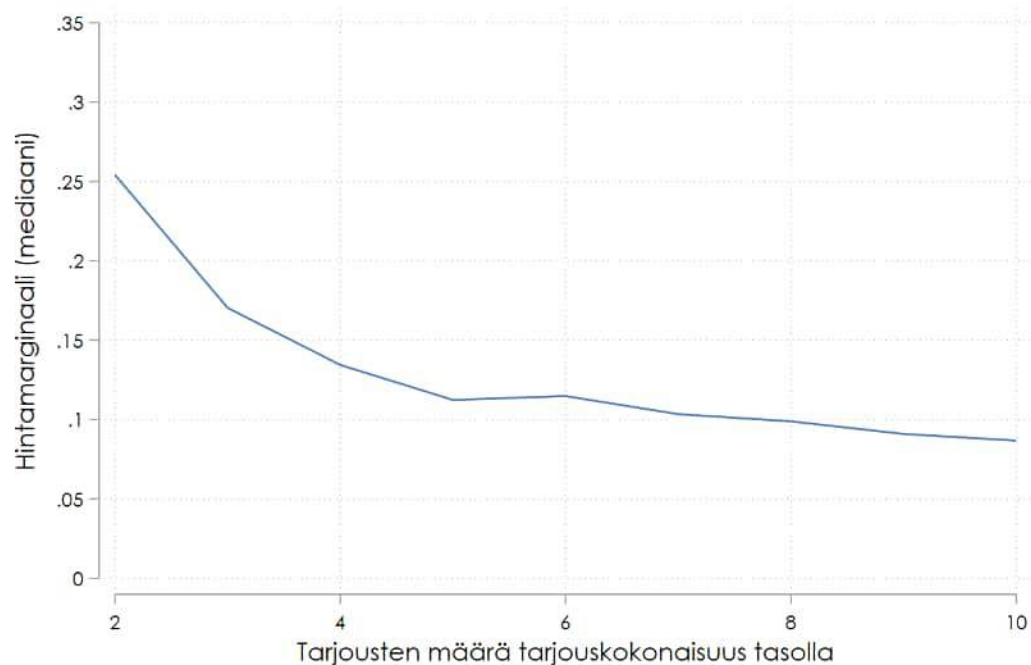
Kilpailu julkisissa hankinnoissa – tutkimus

Miksi usean tarjouksen saaminen on tärkeää julkisten hankintojen onnistumisen kannalta?

- Teoreettinen kirjallisuus kertoo, että kilpailun lisääminen laskee hintoja etenkin vähäisen kilpailun hankinnoissa
- Hankinta-aineistosta voidaan tutkia, kuinka hyvin teoria pätee käytäntöön

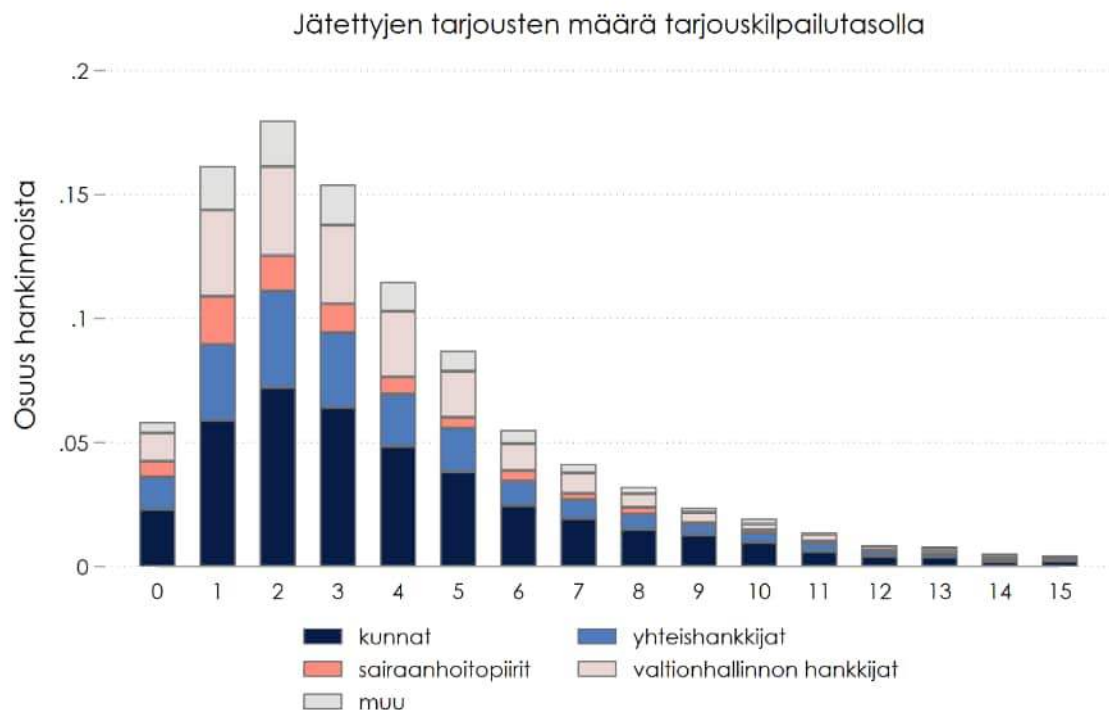

Hintamarginaali kertoo kilpailun luonteesta

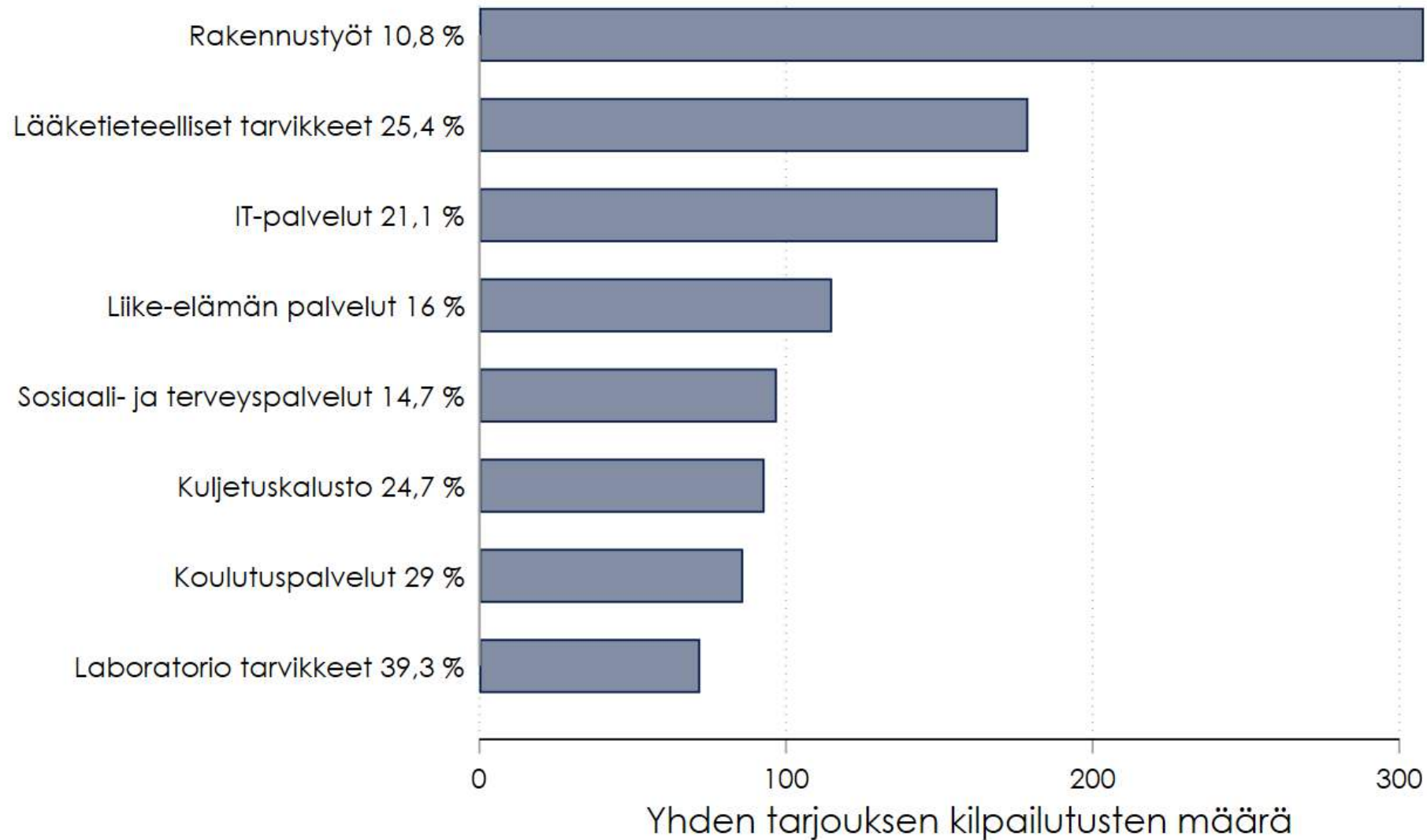
- Hintamarginaali kuvaa alimman ja toiseksi alimman hinnan suhteellista erotusta
- Tietyillä oletuksilla tarjoajien arvostusjakaumista hintamarginaalia voidaan käyttää alimman tarjoajan arvostuksen arvioimiseen
- Havaintomme hintamarginaalin laskusta kilpailun koivetessa sopivat teorian ennustukseen

Yleiskuva kilpailusta hankinnoissa on kehno

- Kilpailun määrän mediaani on 3
- Paljon lisähyötyä on siis saavutettavissa pienilläkin kilpailun lisäyksillä
- Havainnot ovat samat riippumatta hankkijan organisaatiotyypistä

Yhden tarjouksen kilpailutukset toimialoittain vuonna 2021

Sidosyksiköitä koskevien hallitusohjelmakirjausten vaikutusarviointi

Vaikutusarviointiyksikön sidosyksiköitä eli in-house-yhtiöitä koskeva tutkimus

- Tehdään vaikutusarviointi hallitusohjelmassa olevista kirjauksista in-house-yhtiöihin liittyen:
 - ” Sidosyksikön omistukselle asetetaan yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusprosentti (10 %).”
 - ” Tiukennetaan lainsäädäntöä siten, että sidosyksikköhankintoja voidaan tehdä vain silloin, kun ne ovat kokonaistaloudellisesti edullisempia kuin markkinoilla toimivat vaihtoehdot tai kun tähän on muu erityisen painava julkinen intressi.”

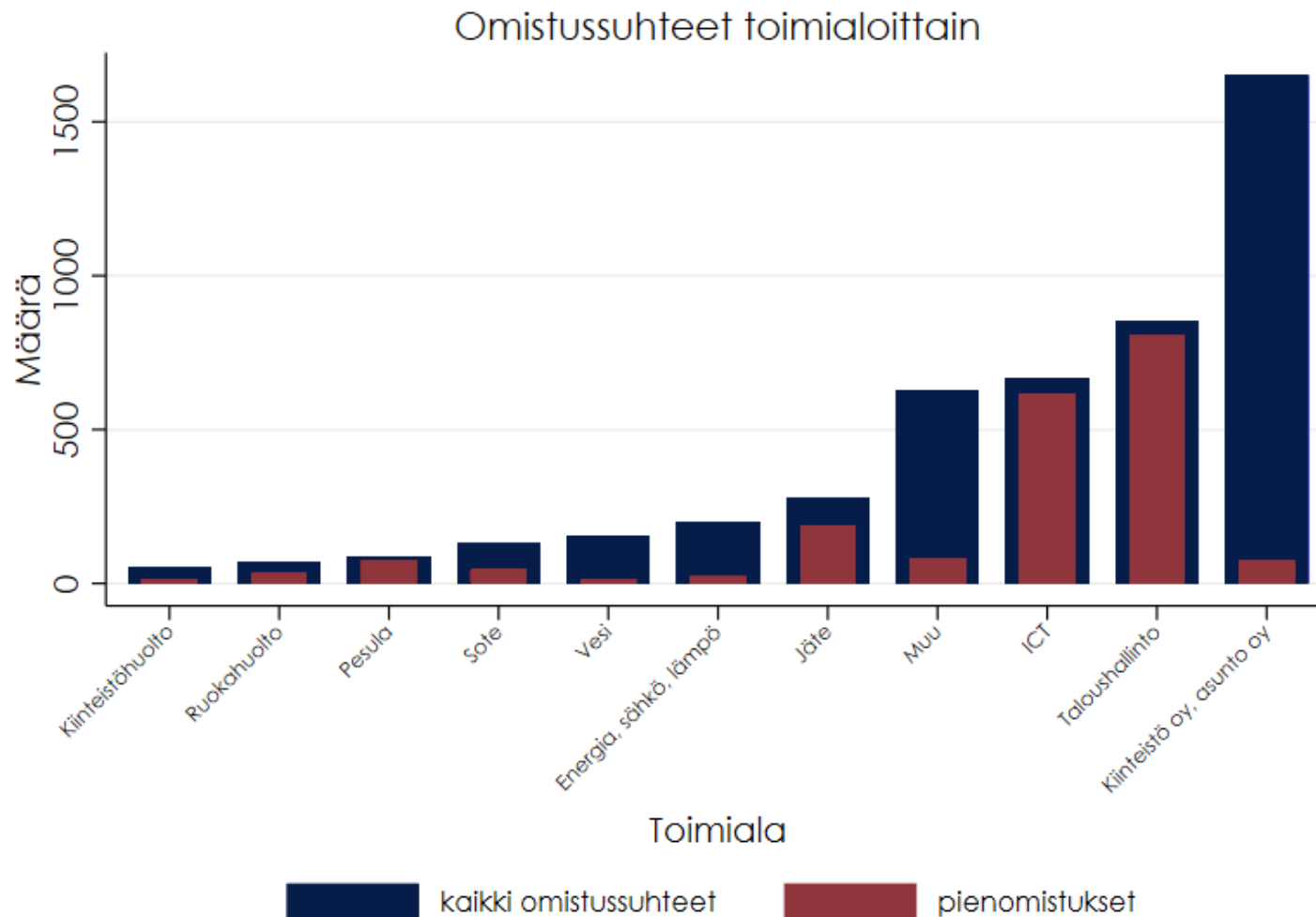
Mitä tutkimuksella selvitetään?

Tutkimus pyrkii vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- **Uudistuksen vaikutusten kohdentuminen:** keihin omistajiin ja mihin sidosyksiköihin muutos kohdistuu?
- **Sidosyksiköiden rooli julkisessa palvelutuotannossa:** miksi sidosyksiköitä käytetään ja miksi niiden käyttö on lisääntynyt? Onko käytössä markkinakohtaisia eroja?
- **Sidosyksiköiden toiminta hankintayksikkönä:** missä määrin sidosyksikkö toimii keskitettynä hankintayksikkönä omistajilleen? Mikä määrä liikevaihdosta ostetaan nykyisellään markkinoilta?
- **Omistajiin- ja sidosyksiköihin kohdistuvat vaikutukset:** Mitä toimenpiteitä omistusosuusraja aiheuttaa omistajissa ja sidosyksiköissä? Mitä haasteita tai mahdollisuuksia uudistus tuo tullessaan?
- **Markkinoilla toimivien yritysten rooli kuntien ja sidosyksiköiden palveluntuottajina:** Miten yritykset kokevat kuntien ja sidosyksiköiden kanssa toimimisen? Miltä osin yritykset voivat korvata ja/tai kilpailla sidosyksiköiden oman palvelutuotannon kanssa?

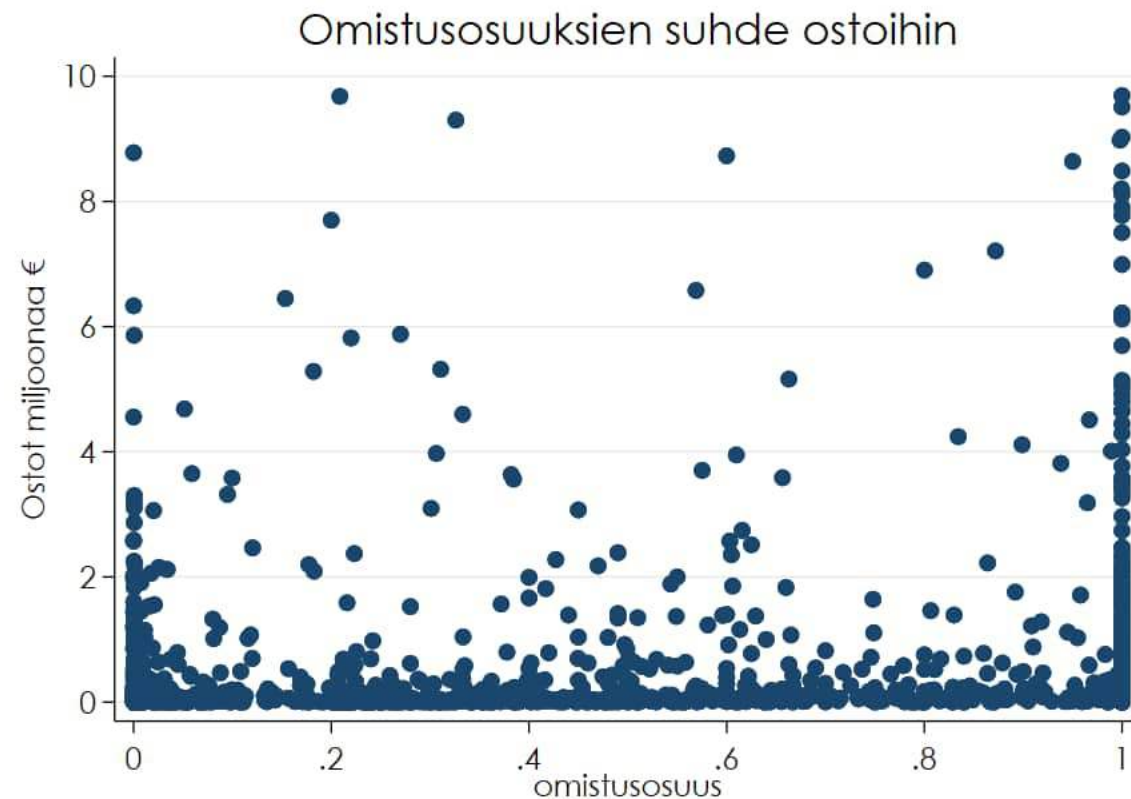
Toimialarajaus perustuu pienomistusten määrään

- Toimialoilla on yleensä joko pääasiassa pienomistajia tai pääasiassa suuromistajia
- "Sekaomistustoimialoja" ovat vain ruokahuolto, sote ja jäte, joissa kaikissa on 30 - 70% omistuksista pienomistajia
- Tietyissä luokissa yksittäisten yritysten huomattavan suuret omistajamäärät ajavat osuuksia; ICT ja hallinto

Ostojen ja omistusten suhde (10 miljoonaan € asti)

- Ostojen ja omistusten välillä ei selkeää korrelaatiota
- Havaittavissa kuitenkin hieman U-muotoa
 - Pienomistajat ja suuromistajat ostavat molemmat suuria määriä

Kilpailun edistäminen – esimerkkinä hyvinvointialuekierros

KKV:n tavoitteet kierrokselle 1/2

- Kartellit:
 - Jos kartelleja, niiden toimintatapoja, tai tunnusmerkkejä ei tunneta, ei niihin osata varautua, eikä hälyttäviin ilmiöihin reagoida.
 - Väärinkäytösten riskit kasvavat.
 - Tieto mahdollisista kartelleista ei kulje KKV:lle.
 - Riskejä mahdollista huomioida myös prosessissa & sopimuksissa → onko tästä tietoa?
- Kilpailu:
 - Alueet niin isoja yksiköitä, että niiden hankinnoilla merkitystä kilpailun toimivuudelle useilla aloilla.
 - Tunnistetaanko tätä?
 - Osataanko kilpailuttaa niin, että kisat ovat houkuttelevia ja että pienemmillä/uusilla toimijolla on mahdollisuus osallistua?

KKV:n tavoitteet kierrokselle 2/2

- Kilpailun merkityksestä viestiminen
 - Toimiva kilpailu tuo säästöjä
 - Miten suhtaudutaan hyvinvointialueella suhtaudutaan kilpailuun? Miten se huomioidaan päätöksenteossa?
- Hankintojen valvonta:
 - HaVa:n ja hankintalain vaatimusten tunnetuksi tekeminen
 - Perusteet laittomista suoramankinnoista
 - Esimerkkitapauksia
 - Valvonnan TOP 5 puuttumisperusteet
 - Sidosyksiköitä koskevat kysymykset (vrt. VKHVA-Sarastia)

Kilpailutuksiin osallistumisen esteet

Kilpailutuksiin osallistumisen esteet

- Jotta kilpailua voitaisiin lisätä täytyy ymmärtää mistä kilpailun vähäinen määrä johtuu
 - Aihetta tutkittu viime aikoina myös Hankinta-Suomen toimesta:
<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2023/hankinta-suomi-kysyi-tarjoajilta-mitka-tekijat-vaikuttavat-tarjouksen>
- KKV teetti laajan Conjoint-kyselyn yrityksille vuonna 2023
 - Tarkoituksena on selvittää mikä vähentää yritysten kiinnostusta osallistua hankintoihin
 - Vastaavalla menetelmällä tehtiin kysely hankintayksiköille vuonna 2020:
<https://www.kkv.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tutkimus-julkisten-hankintojen-tekijat-pyrkivat-ensisijaisesti-valttamaan-huonomaineisia-tarjoajia/>
- Hankenin ja Turun yliopiston kanssa yhdessä tehty tutkimus valmistunee vuoden 2024 aikana

Eli miksi KKV tutkii nyt julkisia hankintoja?

- Kilpailutilanne hankinnoissa on huono ja kilpailun toimivuuden varmistaminen on KKV:n keskeisiä tavoitteita
- Julkiset hankinnat ovat merkittävästi esillä hallitusohjelmakirjauksissa ja lainvalmistelutyössä
 - KKV tekee tutkimusta ja vaikutusarviointia tueksi omalle toiminnalleen ja lainsäädäntötyöhön
 - Kilpailun lisäämiskeinot
 - Sidosyksikköhankinnat
 - Hankintatietovarannon hyödyntäminen hankintojen kehittämiseksi

Kiitos

Lisätietoja:

jan.jaaskelainen@kkv.fi

KKV Kilpailu- ja
kuluttajavirasto

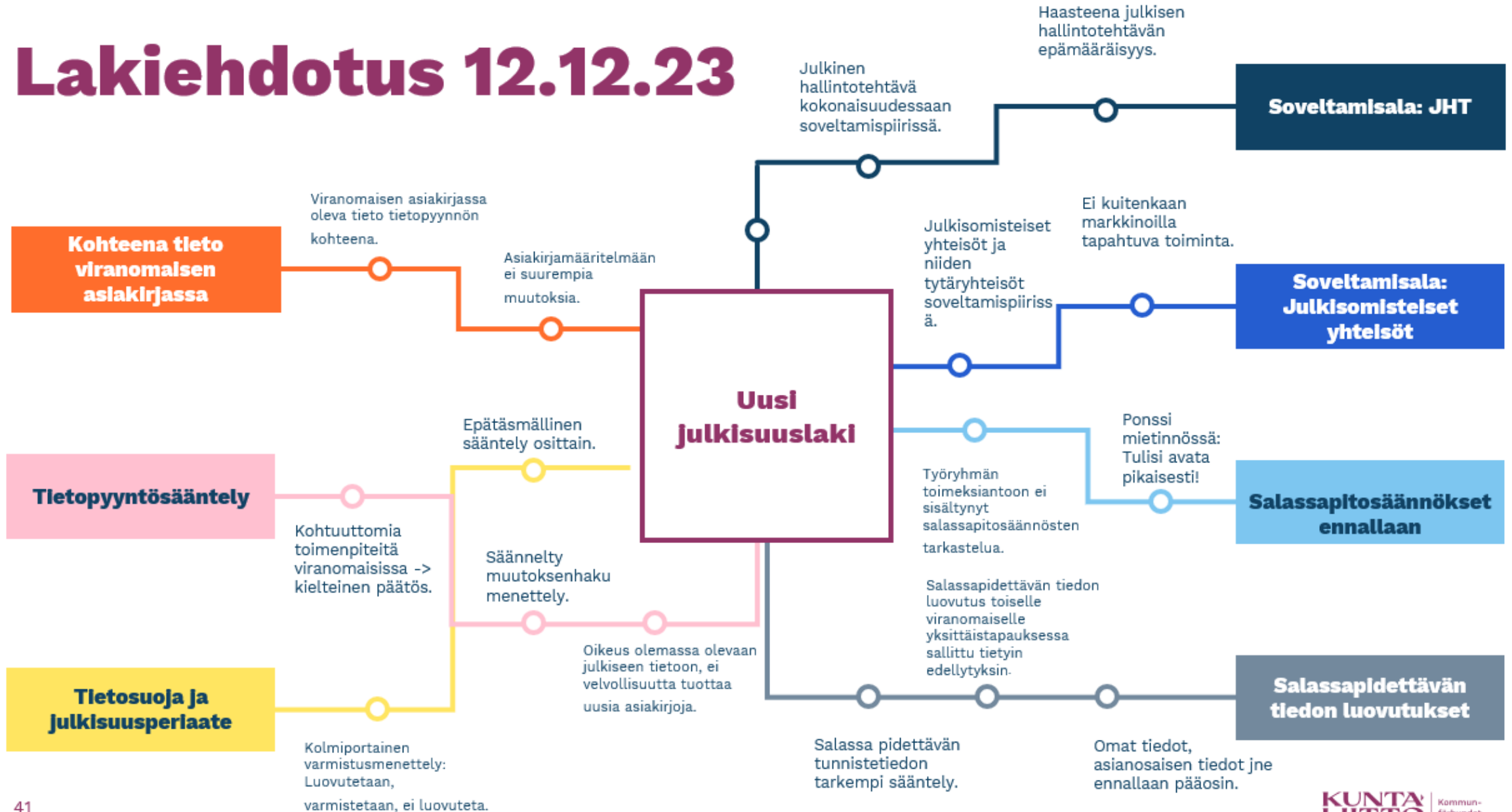

Julkiuuslain kokonaisuudistus – missä mennään?

JHNY Vuosiseminaari 2024

Johtava juristi Ida Sulin

Lakiehdotus 12.12.23

Soveltamisalan laajentaminen

- Mietinnössä esitetään julkisuuslain soveltamisala laajennettavaksi:
 - Yhteisöjä, laitoksia, säätiöitä ja yksityisiä henkilöitä niiden hoitaessa julkista hallintotehtävää;
 - Julkisomisteisia yhteisöjä siltä osin, kuin ne harjoittavat muuta kuin kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa.
- Kuntaliiton eriävä mielipide mietintöön soveltamisalan laajentamisen osalta. Eriäviä mielipiteitä ja lausumia myös MMM, Finanssiala ry, SM, STM ja TEM.

Julkisuuslain kokonaisuudistus

- [Mietintö](#) julkaistu 12.12.2023.
- [Lausuntoaika](#) 16.2.2024 / 18.4.2024 saakka.
- Oikeusministeriön [hankesivu](#).

- 8.2.2024: 232 lausuntoa

Ajankohtainen tilanne

- Lausuntovaihe vielä menossa.
- Arvioitava jatkovalmistelun osalta ainakin
 - Turvallisuustilanne
 - Turvallisuustilanteen vaikutuksia salassapitosäätelyyn
 - Turvallisuustilanteen vaikutuksia henkilötietojen luovutuksiin.
 - Tietosuoja ja julkisuusperiaatteen yhdistäminen
 - EUT:n ratkaisu Endemol 740-22 7.3.2024
 - Tietosuoja voittaa aina?
- Yhteys hallitusohjelmaan?

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet

Neuvontakäytäntöä hankinta-asiakirjojen julkisuudesta

Julkisten hankintojen neuvontayksikön vuosiseminaari 13.3.2024

Juristi Matias Nikkari

Julkisuuslain soveltaminen hankinnoissa

- Asiakirjojen julkisuutta koskevien säännösten soveltaminen hankintalakien viittaussäännösten mukaisesti
- Julkisuuslain (7621/1999) 4 §:ssä tarkoitettut viranomaiset soveltavat lähtökohtaisesti lakia sellaisenaan
- Muut hankintayksiköt:
 - Tarjouskilpailuun osallistuneen oikeuteen saada tieto tarjouksen käsittelyä varten laadituista ja saaduista asiakirjoista sekä hankintayksikön palveluksessa olevan vaitiolovelvollisuuteen sovelletaan, mitä julkisuuslaissa säädetään asianosaisen oikeudesta asiakirjaan, asiakirjan julkisuuden määräytymisestä sekä tiedonsaantia koskevan asian käsittelemisestä ja ratkaisemisesta
- Ev. lut. kirkon osalta kirkkolain viittaussäännöksen mukaisesti

Julkisuusperiaate

Viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei laissa erikseen toisin säädetä.

Jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen.

Asiakirjojen julkisuus

Ei-julkinen

- Esim. ennen kuin asiakirjasta on tullut julkinen
- Harkinnanvaraisesti annettava (pl. salassa pidettävät tiedot)

Asianosaisille julkinen

- Laajempaa kuin yleisöjulkisuus (JulkL 11 §)
- Liikesalaisuudet ei asianosaisjulkisuuden piirissä, vertailuhinta annettava

Yleisölle julkinen

- Julkiseksi tulemisesta säädetty (JulkL 6 ja 7 §)
- Annettava kaikille asiakirjaa pyytävälle (JulkL 9 §)

Salassa pidettävä

- Salassapitoperusteista säädetty (mm. JulkL 24 §)
- Esim. liikesalaisuudet (JulkL 24.1 §:n 20 kohta)

JHNY

Usein kysytyjä kysymyksiä

JHNY:n neuvontakäytäntö

Kisassa tarjoaja oli merkinnyt vertailussa käytetyn kokonaishinnan liikesalaisuudeksi. Voiko näin tosiaan tehdä?

- Tieto tarjousten vertailussa käytetystä kokonaishinnasta aina annettava asianosaiselle (julkisuuslain 11.2 § 6 kohta)
- Sen sijaan esim. hinnan muodostumisen perusteet ja erityistapauksissa osahinnoittelu/yksikköhinnat (KHO:2007:83) voivat olla liikesalaisuuksia, joita edes asianosaisella ei ole oikeus saada tietoonsa

Vain yksi tarjoaja on ilmoittanut yksikköhintojen olevan liikesalaisuuksia. Voiko hankintayksikkö arvioida, että kaikkien tarjoajien vastaavat hinnat ovat salaisia?

- Hankintayksikkö/viranomainen tekee tarjouskohtaisesti arvion, ovatko tiedot salassa pidettäviä
- Liikesalaisuudella tarkoitetaan elinkeinotoiminnalle arvokasta salassa pidettävää tietoa, jota tiedon haltija pyrkii suojaamaan kohtuullisin toimenpitein
- Asiaa voi tiedustella muilta tarjoajilta
- Jos tarjoaja ei itse pidä tietoa liikesalaisuutena, hankintayksikön käytännössä yleensä vaikea perustella tiedon salassapitotarvetta

Onko pienhankintojen asiakirjajulkisuudessa eroa kynnysarvot ylittäviin nähden?

- Julkisuuslaissa tarkoitettut viranomaiset soveltavat julkisuuslakia myös pienhankinnan asiakirjoihin
- Muiden hankintayksiköiden osalta hankintalainsäädännön säännöksiä asiakirjojen julkisuudesta ei sovelleta

Tulevatko hankintapäätöksen liitteinä olevat erilliset asiakirjat julkisiksi hankintapäätöksen yhteydessä?

- Hankintapäätöksen liitteet ovat osa hankintapäätöstä ja niin myös tulevat lähtökohtaisesti julkisiksi samanaikaisesti hankintapäätöksen kanssa
- Eri asia tietysti on, jos ne sisältävät julkisuuslain mukaisesti salassa pidettäviä tietoja

Voiko laatuvertailussa käytetty asiakirja sisältää liikesalaisuuksia? Kuinka muut tarjoajat voivat varmistua tasapuolisesta kohtelusta?

- Tarjouksen osaan, jota käytetään vertailussa, voi sisältyä liikesalaisuuksia
- Liikesalaisuuksia ei voida antaa edes tarjouskilpailuun osallistuneelle asianosaiselle (Julkl 11 §)
- Hankintayksikkö voi kiinnittää asiaan huomiota jo tarjouspyynnössä (esim. kehotus välttää liikesalaisuuksien ilmaisemista)
- Huomiota myös laatuvertailun/päätöksen perusteluihin
- Pyytäjälle (asianosainen) annettava asianosaisjulkinen versio

Onko hankintamenettelyyn osallistuneella taholla, joka on erillisellä päätöksellä suljettu pois kilpailusta, oikeus saada tieto myöhemmin jätetyistä tarjouksista?

- Asianosaisasema vain hylkäämistä koskevaan päätökseen
- Ei asianosaisasemaa esimerkiksi tarjouskilpailun ratkaisevaan varsinaiseen hankintapäätökseen eikä muiden tarjousasiakirjoihin
- KHO:2023:7

JHNY

Ennakkokokysymyksiä

Mikä kaikki voi olla liikesalaisuutta/mikä ei? Voiko tarjottu tuote olla liikesalaisuus? Mitä tietoja tarjoajille on luovutettava, jotta he kykenevät arvioimaan sitä, onko hankintayksikkö arvioinut tarjoukset oikein?

- Liikesalaisuudella tarkoitetaan elinkeinotoiminnalle arvokasta salassa pidettävää tietoa, jota tiedon haltija pyrkii suojaamaan kohtuullisin toimenpitein
- Liikesalaisuutena ei lähtökohtaisesti voida pitää tietoa, joka on yleisesti tunnettu tai saatavilla julkisista lähteistä
- Jokaisen tiedon tai tekijän asema liikesalaisuutena ja lain suojan piirissä ratkaistaan tapauskohtaisesti
- Luovutettavien tietojen kohde määräytyy tietopyyntöjen mukaisesti
- Toki jo hankintapäätöksessä tulee kertoa ratkaisuun vaikuttaneet seikat

Voiko vaatia maksun sähköisten hankinta-asiakirjojen liikesalaisuuksien peittämisestä eli asiakirjojen muokkaamisesta ennen tietopyynnön tekijälle lähettämistä?

- Asiakirjaa ei voi antaa sellaisenaan luettavaksi eikä jäljennettäväksi, jos asiakirjaan sisältyy salassapidettäviä tietoja: salassa pidettävät tiedot poistettava ja annettava kopio
- Kopiosta voidaan periä maksu, joka vastaa aiheutuvien kustannusten määrää, ja jonka suuruus on määritetty hankintayksikön toimesta erikseen
- Eri taksat tavanomaisille asiakirjapyyntöille ja erityisiä toimenpiteitä vaativille asiakirjapyyntöille: mm. peitettävien salassa pidettävien tietojen määrä vaikuttaa
- Tiedon pyytäjälle ilmoitettava maksullisuudesta ennen tietojen toimittamista

Miten hankintayksikkö pystyy määrittämään mahdolliset liikesalaisuudet, jos kaikki tarjoajat ilmoittavat että heidän tarjouksensa on kokonaisuudessaan liikesalaisuuden piirissä? Voiko esim. todeta, että jos eivät osaa yksilöidä, niin vain yksikköhinnat salassapidettäviä? Onko esimerkkejä, jossa hankintayksikön olisi todettu antaneen liikesalaisuuksia tietopyynnön perusteella antamissaan asiakirjoissa?

- Tiedon luonne liikesalaisuutena tulee arvioida kussakin yksittäistapauksessa erikseen
- Tarjous kokonaisuudessaan ei voi olla liikesalaisuus
- Suositeltavaa pyytää tarjouspyynnössä tarjoajia merkitsemään yksityiskohtaisesti tarjoukseensa sisältyvät liikesalaisuudet esim. tiedon alleviivaus tai tiedot erillisellä liitteellä
- Tarjoajien tulee noudattaa tätä ohjetta

**Onko herännyt uusia
kysymyksiä?**

JHNY

Tarjousten vertailu ja vertailuperusteiden asettaminen

JHNY:n vuosiseminaari 2024

Nelly Karhunen, erityisasiantuntija

Yleistä

- Ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
- Valittava kokonaistaloudellisesti edullisin
 - Halvin hinta
 - Perusteluvelvollisuus
 - Kustannuksiltaan edullisin
 - Sisäiset- ja ulkoiset elinkaarikustannukset
 - Hinta-laatusuhteeltaan paras
- Hankintayksiköllä laaja harkintavalta

Rajoitukset vertailuperusteiden asettamisessa

1. Liityttävä hankinnan kohteeseen
2. Ei mahdollista rajoittamatonta valinnanvapautta
 - Yleisluonteiset ja yksilöimättömät
3. Syrjimättömiä
4. Mahdollistavat todellisen kilpailun
 - Kts. osan jättäminen vertailun ulkopuolelle
5. Pystytään todentamaan

Vertailuperusteisiin liittyvät virheet

- Tyypillisin virhe tarjouspyynnön laatimisessa liittyy vertailuperusteisiin (JHNY-selvitys 2017-2019)
 - Liian yleiset tai epätasälliset (esim. ”järjestelmän käytettävyys” ilman lisämäärittelyä)
 - Aikaisempien kokemusten huomioiminen
 - Referenssien lukumäärä
 - Ei liity hankinnan kohteeseen (Kts. ympäristönäkökulmat)
- Käsittelyvaiheen virheet liittyvät myös usein vertailuperusteisiin
 - Ei sovelleta ilmoitettuja perusteita
 - Sovelletaan muita kuin ilmoitettuja perusteita

Soveltuvuusvaatimus vs. vertailuperuste

- Kaksivaiheisuuden periaate (esim. MAO:94/11)
- Ei samoja perusteita soveltuvuusvaatimuksina sekä vertailuperusteena
- Hankinnan toteutukseen osallistuvan pätevyyttä ja kokemusta voi käyttää vertailuperusteena, mikäli vaikutusta hankinnan toteuttamisen kannalta
 - Sopimuksessa huomioiminen

Muutama esimerkkinosto vertailuperusteista

Optioiden vertailu

- Voi liittyä esim. option hinnoitteluun
- Sallittua myös jättää vertailun ulkopuolelle
 - MAO 744/17 (hankinnan kohteena 9 kiviainesta, vertailun kohteena 8)
 - Taktinen hinnoittelu
- MAO 227/20
 - Hankinnan kohteena 3 terveydenhuollon laitetta. Vain 1 mukana vertailussa
 - Kilpailutusvelvollisuus ei täyttynyt
 - Liian suuri osa jäi vertailun ulkopuolelle

Referenssien vertailu 1/2

- Tyypillisesti soveltuvuusvaatimuksena
 - Yrityksen edellytys toteuttaa hankinta, ei toteutetun hankinnan laatu
 - Lianakis-tuomio C-532/06 (referenssien rahallinen arvo)
 - *"Sopimuksen tekemisen perusteita" eivät voi olla perusteet, joiden nojalla ei voida selvittää, mikä tarjouksista on taloudellisesti edullisin, vaan jotka lähinnä liittyvät sen arvioimiseen, kykenevätkö tarjoajat täyttämään kyseisen sopimuksen."*
 - Kohdistuu tarjoajaan ei tarjoukseen
 - Joissakin maissa ok joissakin ei
 - MAO 926/15 (Asiantuntijapalveluissa asiantuntijoiden osaaminen ja kokemus vastaavanlaisista tehtävistä)
- Voi käyttää myös vertailun kohteena
 - Kuuluu vertailla tarjouksen laatua
 - Ei pelkästään lukumäärä (GAT-tuomio C-315/01)

Referenssien vertailu 2/2

- Esim. hankintayksikkö pyytää referenssiasiakkaalta arvion, joka pisteytetään
- Uusien yritysten osallistuminen saattaa helpottaa vrt. soveltuvuusvaatimuksena

Halpa tarjous (muttei liian halpa) 1/2

- Malli, jolla automaattisesti leikataan halvin
 - Ei kokonaistaloudellisen edullisuuden vaatimuksen mukaista
- Espanja v. Komissio 2013 T-402/06
 - Halvempi tarjous saa huonommat pisteet
 - Ei yhdenmukaista kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteen kanssa
- Tarjouksiin perustuva mediaanihinta/keskihinta ja sen alittavat saavat samat pisteet
 - Ongelmat:
 - 1. Halvin tarjous ei saa **parhaita** hintapisteitä
 - 2. Avoimuusperiaate = Vertailu perustuu muihin tarjouksiin ja myöhemmin ilmi tulevaan kertoimeen
 - Mekanismia ei tarvitse välttämättä kuitenkaan kertoa

Halpa tarjous (muttei liian halpa) 2/2

- Ennalta ilmoitettu perushinta
 - Työläämpi
 - Tarjousten yhdenmukaistuminen
 - Suomessa esim. suhteellista vertailua ei pidetty yhtä ongelmallisena

Ympäristönäkökulmien vertailu 1/2

- Hankintalaki 72 §
 - Voi suoraan vaatia merkkiä perusteisiin viittaamatta
 - Tarjoaja saa kuitenkin esittää vastaavia merkkejä
 1. Liittyy hankinnan kohteeseen
 2. Merkille vaatimukset perustuvat puolueettomasti todennettavissa oleviin ja syrjimättömiin perusteisiin
 3. Merkit vahvistetaan avoimessa menettelyssä
 4. Kaikkien asianomaisten osapuolten mahdollista saada merkki
 5. Merkin vaatimukset laati kolmas, johon toimittaja ei voi käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa
- PK-yritysten huomioiminen
 - Listata vaatimukset ja todeta, mitkä merkit ainakin täyttävät kyseiset vaatimukset

Ympäristönäkökulmien vertailu 2/2

- Oltava selvillä, mitä seikkoja vertaillaan, jotta vastaavan merkin vastaavuutta voi arvioida
- Suhteellisuusperiaate (Wienstrom-tapaus C-448/01)
 - Esim. sähkön voi edellyttää olevan uudistuvista energialähteistä
 - Vertailussa hyödyksi oleva määrä merkitsi käytännössä, että tarkasteltiin tarjoajan myös muille toimittamaa sähköä = **ei liityntää hankinnan kohteeseen**
- Mikäli ei vertailla kaikkia merkille asetettuja vaatimuksia = yksilöitävä ne merkin vaatimukset joita vertaillaan

Toimiiko tarjousten suhteellinen vertailu?

JHNY vuosiseminaari 2024

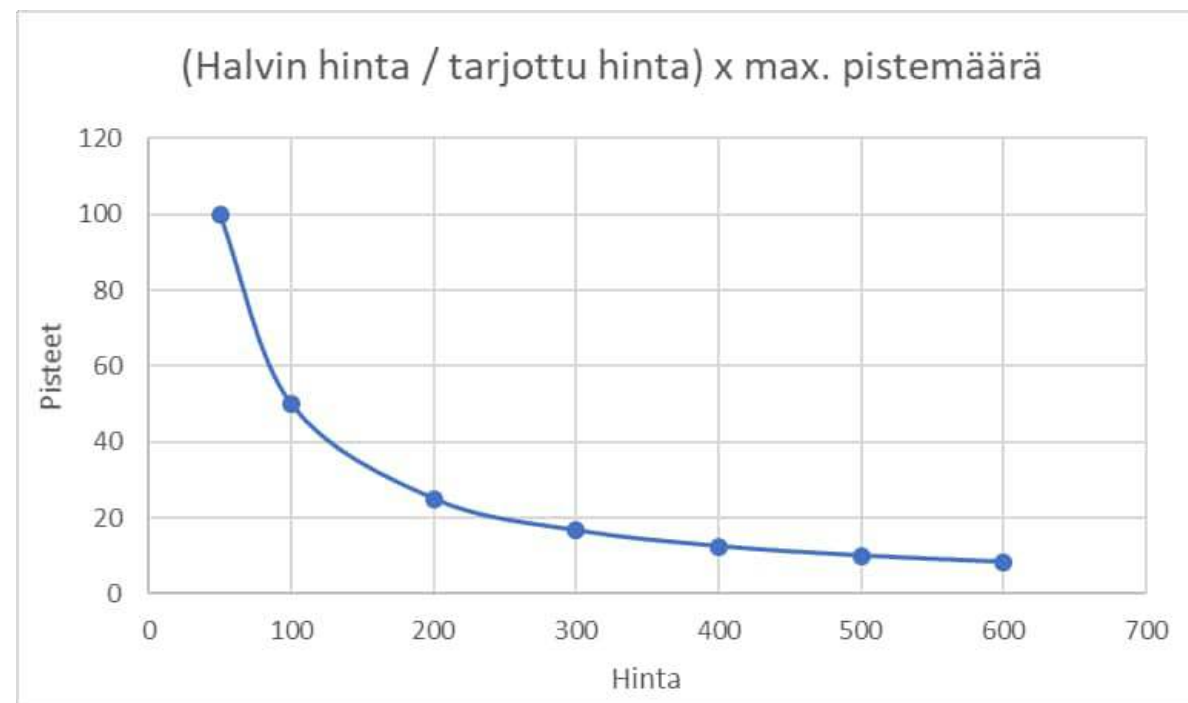
Tiina Auvikainen, ylitarkastaja, Poliisihallitus, Teknologiayksikkö, materiaalihallinnon ja hankintatoimen vastuualue

Suhteellinen vertailu?

$$\text{maksimipisteet} \times \frac{\text{pienin arvo}}{\text{tarjottu arvo}}$$

- ”Eniten pisteitä saanut tarjoaja saa lopulliseen vertailuun xx pistettä ja muiden tarjousten pisteet lasketaan suhteessa tähän kaavalla...”
- Maksipisteet on ao. tekijän painoarvo

Ongelma?

Tarjoaja	Hinta	Pisteet	Laatupisteet	Pisteet yhteensä
A	500	80	95	175
B	400	100	80	180

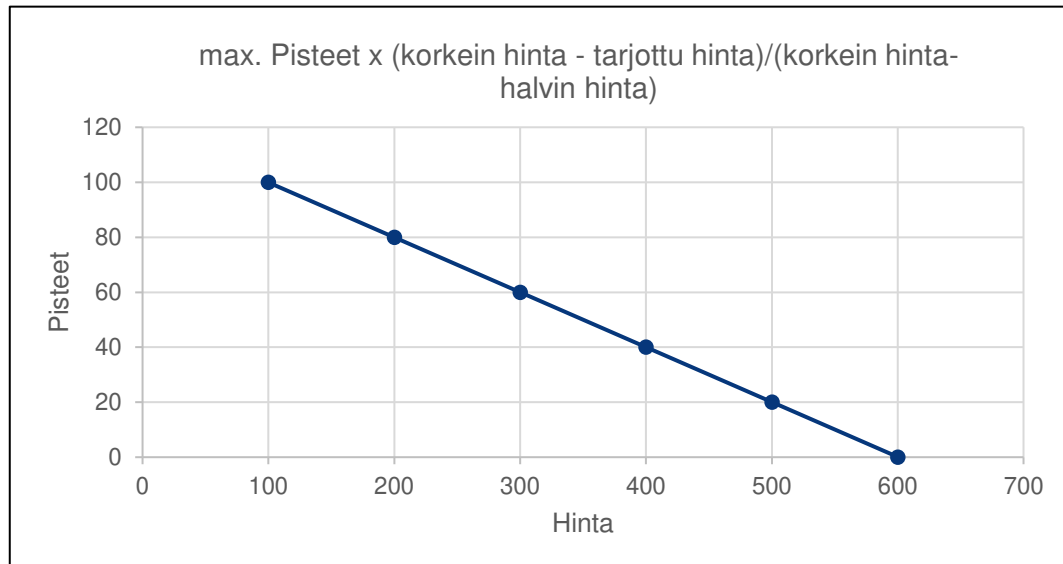
- Kun vertaillaan hinnan lisäksi myös laatua, aiheutuu riski ”rank reversal” ilmiölle

Tarjoaja	Hinta	pisteet	Laatupisteet	Pisteet yhteensä
A	500	40	95	135
B	400	50	80	130
C	200	100	20	120

- Hinta-laatusuhteeltaan paras tarjous vaihtuu, kun kisaan tulee mukaan kolmas tarjoaja

Rank reversal - todellinen vai teoreettinen ongelma?

- Utrecht University ja University of Twente *"Supplier selection with rank reversal in public tenders"* (2022)
- Ilmiö on todennäköisin kun hinnan painoarvo on välillä 20%- 60 % (n. 20%)
- Todennäköisyys ilmiölle kasvaa mitä useampia tarjouksia kisaan saadaan ja mitä suuremmat tarjousten hintaerot ovat
- Hyperbolinen kaava alttiimpi (14,2%) ilmiölle kuin lineaarinen kaava (10,2 %)

Suhteellisen vertailun mahdollisia ongelmia

- Arvaamattomuus; lopputulos on riippuvainen saapuneista tarjouksista -> toteutuuko avoimuus?
- Epäterve strateginen tarjoaminen = yritykset jättävät halpoja ns. bulvaanitarjouksia mahdollistaakseen jonkin toisen yrityksen voiton
- Strategisen tarjoamisen houkutus -> tarjoajat optimoivat tarjouksensa ennakoiden kilpailevia tarjouksia, eivät oman liiketoimintamallinsa mukaisesti -> onko tarjous silloin todellisesti hinta-laatusuhteeltaan paras (kokonaistaloudellisesti edullisin)?
 - Huom! Hankintalain sanamuoto ”Tarjouksista on **valittava** kokonaistaloudellisesti edullisin -”
- Vaikuttaako tarjoushalukkuuteen? -> vrt. hallituksen tahtotila tehostaa julkisia hankintoja
- Taloudelliset vaikutukset? -> Maksetaanko tavoitellusta laadusta?

Voiko suhteellisen vertailun ongelmat välttää?

1. Absoluuttinen vertailu

- (kokonais)hintojen vertailu skaalaamatta pisteiksi
- Absoluuttiset vertailukaavat

2. Laadun vähimmäispisteraja → vain vähimmäispistemäärän saavuttaneet tarjoukset vertaillaan

- Vähentää rank reversal –ilmiön todennäköisyyttä kun vertailtavien tarjousten määrä vähenee

3. $vertailupisteet = enimmäispistemäärä - \frac{(tarjottu\ hinta - edullisin\ hinta)}{alpha}$

⇒ Alpha = hankintayksikön määrittämä hinta (€) vähimmäislaadun ylittävälle laatupisteelle

- Esim. kuinka monta kappaletta käytettävissä olevalla budjetilla pitää vähintään saada (a)? Mikä on paras mahdollinen laatu ja jos tämä saavutetaan, kuinka monella kappaleella pärjätään (b)?
=> Budjetti 100 000 €, a = 500 kpl, b = 400 kpl => laatupisteen hinta (alpha) = $100\ 000 / (500 - 400) = 1\ 000\ €$

Toimiiko tarjousten suhteellinen vertailu?

- Kyllä ja ei
 - Toimii kun vertaillaan vain hintaa (mutta miksi muuttaa pisteiksi?)
 - Tai kun hinnan painoarvo on $< 20\%$ tai $> 60\%$
 - Muissa tapauksissa välttäisin
- Muuta huomioitavaa
 - Tunne käyttämäsi vertailumekanismi - testaa miten vertailu(kaava) toimii
 - Käytä aikaa vertailumekanismiin miettimiseen
 - Jokainen hankinta on yksilö – mikä toimii yhdessä ei välttämättä toimi toisessa
 - Jos käytät suhteellista vertailua, suosi lineaarisia kaavoja

Kiitos

Lähteet

- Schotanus, Fredo – van den Engh, Gijsbert – Nijenhuis, Yoran – Telgen, Jan, Supplier selection with rank reversal in public tenders. Journal of Purchasing and Supply Management 28 (2022) 100744 [[Supplier selection with rank reversal in public tenders – ScienceDirect](#)] (5.2.2024)
- Högnäs, Eeva-Riitta – Kortelainen, Annika, Hinnan suhteellinen vertailu julkisessa hankinnassa. Edilex-sarja 2019/14, 25.4.2019 [[www.edilex.fi/artikkelit/19627](#)]

Ajankohtaista oikeuskäytäntöä markkinaoikeudesta

Julkisten hankintojen neuvontayksikön tilaisuus
13.3.2024

Markus Ukkola

Tilastoja

Vuosi	Saapuneita valituksia hankinta-asioissa	Ratkaistuja hankinta-asioita
2020	442 kpl	400 kpl
2021	325 kpl	394 kpl
2022	411 kpl	341 kpl
2023	313 kpl	430 kpl

Keskimääräinen käsittelyaika hankinta-asiaa vuonna 2023: 7,3 kuukautta.

Vertailukohtia (lähde: tuomioistuinvirasto):

Keskimääräinen käsittelyaika hallinto-oikeudessa vuonna 2022: 9,9 kuukautta (ympäristöasiat 19,3 kuukautta, rakentamisasiat 13,2 kuukautta, verotusasiat 12,5 kuukautta, sosiaali- ja terveydenhuoltoasiat 9,2 kuukautta, ulkomaalaisasiat 11,4 kuukautta)

Keskimääräinen käsittelyaika käräjäoikeuksien rikosasioissa vuonna 2022: 6 kuukautta. Keskimääräinen käsittelyaika hovioikeuksissa vuonna 2022: 6,5 kuukautta.

Ajankohtaisia teemoja oikeuskäytännössä

- Soveltuvuus- ja referenssiteema jatkuu: MAO 620/2023, MAO 573/2023, MAO 478/2023, MAO 462/2023, MAO 306/2023 jne.).
- Hankintapäätöksen valitusosoituksen tietojen merkitys muutoksenhakuajan kannalta (MAO 461/2023. MAO 24/2024).
- Preklusio hankinta-asiassa (MAO 290/2023).
- EU-tuomioistuimen mielenkiintoinen ratkaisu tarjousten liikesalaisuuksista (ratkaisu asiassa C-54/21).

Tarjoajan referenssit 1/6

- Viime vuosien eniten esiintyviä teemoja markkinaoikeuden oikeuskäytännössä.
- Menettelyn syrjimättömyyttä ja hankinta-asiakirjojen referenssivaatimusten täyttymistä arvioidaan nykyisin yhä yksityiskohtaisemmalla tasolla ja yhä monimutkaisemmissa kuvioissa.
- Usein arvioitavana se, mikä on tehtävää hankintaa ”vastaava” referenssi.
- Arvioinnin avaimena usein se, mitä hankintayksikkö on itse hankinta-asiakirjoissaan tältä osin todennut.

Tarjoajan referenssit 2/6

- MAO 306/2023: ”Hankintayksikkö ei...ole asettanut tarjouspyynnössä referenssiltä vaadittavaa kokonaisarvoa tai referenssipalvelun henkilömäärää koskevaa vaatimusta eikä referenssin ole edellytetty koskevan täysin hankittavan palvelun kanssa samanlaista palvelua. Tarjouspyynnössä ei ole myöskään todettu, että ilmoitettavan referenssin ei tule koskea etäpalvelua eikä siinä ole edellytetty, että referenssin tulee koskea toimitustakuullista palvelua.”
- ”Asiassa esitetyn selvityksen perusteella on todettavissa, että voittaneen tarjoajan ilmoittamat referenssit ovat koskeneet siinä määrin nyt kysymyksessä olevan hankinnan kohdetta vastaavaa palvelua, että hankintayksikkö on voinut harkintavaltansa perusteella katsoa, että voittaneen tarjoajan ilmoittamien referenssien perusteella hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävät edellytykset ovat täyttyneet.”

Tarjoajan referenssit 3/6

- MAO 462/2023: ”tarjoajat eivät ole voineet varautua siihen, että referenssien vastaavuutta ja hyväksyttävyyttä arvioidaan sillä hankinta-asiakirjoista ilmenemättömällä perusteella, onko referensseissä ollut kyse poliittisista mielipidetutkimuksista.”
- ”Tarjouspyynnön perusteella tarjoajat ovat voineet sen sijaan lähteä siitä, että myös kokemus muunlaisista menetelmiltään ja laajuudeltaan vastaavista kyselytutkimuksista voi osoittaa hankintayksikölle tarjoajan kyvyn toteuttaa kysymyksessä oleva hankinta”
- ”Hankintalain 3 §:n 1 momentista johtuvista periaatteista seuraa, että mikäli hankintayksikkö olisi halunnut tässä tapauksessa arvioida referenssejä tällaisilla tarjoajien kannalta vaikeasti ennakoitavilla kriteereillä, olisi sen tullut ilmaista tämä yksiselitteisesti tarjouspyynnössä.”

Tarjoajan referenssit 4/6

- MAO 478/2023: ”...hankinta-asiakirjoissa ei ole mainittu mitään siitä, että hankintayksiköllä olisi oikeus pyytää tarjoajien ilmoittamilta referenssiasiakkailta lisätietoja referensseistä tai siitä, että hankintayksiköllä olisi oikeus referenssiasiakkaiden antamien tietojen perusteella sulkea tarjoajia tai niiden tarjouksia tarjouskilpailusta.”
- ”Otaen vielä huomioon, että valittajan referenssiasiakkailta saaduissa tiedoissa ei ole käynyt ilmi mitään ongelmia referenssitöiden toteuttamisessa ja että valittajalle ei ole varattu mahdollisuutta tulla kuulluksi referenssiasiakkaan antamien tietojen perusteella, markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikkö ei ole toiminut hankintasäännösten mukaisesti perustaessaan valittajan referenssien soveltuvuutta koskevan harkintansa tarjouspyynnön ulkoisiin seikkoihin, joihin valittajalla ei myöskään ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa.”

Tarjoajan referenssit 5/6

- MAO 573/2023: ”Tarjouspyynnössä ei ole edellytetty, että tarjoajan olisi tullut toimia referenssiurakassa pääurakoitsijana eikä tarjouspyynnössä ole myöskään yksilöity, miten suuren osan referenssiurakan töistä on tullut sijoittua tieosuudelle, jonka KVL on ollut yli 10.000. Tarjouspyynnössä ei ole myöskään asetettu sillan kaiteiden asennukselle tarkempia vaatimuksia.”
- ”Edellä tarjouspyynnössä asetetun referenssivaatimuksen sisällöstä ja voittaneen tarjoajan tarjouksesta todettu huomioon ottaen hankintayksikön ei voida katsoa menetelleen virheellisesti tai ylittäneen harkintavaltaansa, kun se on arvioinut voittaneen tarjoajan täyttäneen ilmoittamallaan referenssillä tarjouspyynnössä asetetun soveltuvuusvaatimuksen.”

Tarjoajan referenssit 6/6

- MAO 620/2023: ”Markkinaoikeus toteaa, että vaikka tarjouspyynnössä on esitetty laajalti vaatimuksia hankinnan ja etenkin valaisimien asennustöiden toteuttamiseen liittyen, hankintayksikkö on lisäksi voinut edellyttää tarjoajilta aikaisempaa kokemusta.
- Markkinaoikeus katsoo, että yhden aikaisemman, nyt kysymyksessä olevaa hankintaa laajuudeltaan huomattavasti pienemmän vastaavan toimituksen edellyttäminen ei ole ollut epäsuhtainen vaatimus sen varmistamiseksi, että tarjoajalla on riittävä kokemus hankinnan toteuttamiseksi hankintayksikön edellyttämällä tasolla.
- Kun otetaan huomioon käsillä olevan hankinnan laatu edellä tarjouspyynnön yhteydessä tarkemmin kuvattuna niin sanottuna avaimet käteen toimituksena, markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikön asettama referenssivaatimus, joka on sisältänyt myös valaisimien toimituksen, on ollut perusteltu kysymyksessä olevan hankinnan kannalta. Mainittu soveltuvuusvaatimus ei ole näin ollen tarpeettomasti estänyt tarjoajia osallistumasta tarjouskilpailuun tai rajoittanut kilpailua.”

Hankintapäätöksen valitusosoituksessa annetut tiedot

1/7

- MAO 461/2023
- Hankintalain 126 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on liitettävä tekemäänsä päätökseen valitusosoitus, jossa selostetaan, miten asia on mahdollista saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hankintayksikön yhteystieto 148 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta varten sekä ohjeet oikaisukeinon käyttämisestä (oikaisuohje), joissa selostetaan, miten ehdokas tai tarjoaja voi saattaa asian uudelleen käsiteltäväksi.
- Hankintalain 126 §:n 2 momentin mukaan valitusosoituksen ja oikaisuohjeen antamiseen ja korjaamiseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolain 7 luvussa (43 – 49 §) säädetään valitusosoituksesta ja oikaisuvaatimusohjeesta.

Hankintapäätöksen valitusosoituksessa annetut tiedot

2/7

- Hallintolain 47 §:n 1 momentin mukaan päätökseen, johon saa hakea muutosta valittamalla, on liitettävä valitusosoitus. Siinä on mainittava valitusviranomainen (1 kohta), viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava (2 kohta) sekä valitusaika ja mistä se lasketaan (3 kohta).
- Pykälän 2 momentin mukaan valitusosoituksessa on selostettava säännökset valituskirjelmän sisällöstä, liitteistä ja valituksen perille toimittamisesta sekä valituksen käsittelystä perittävistä maksuista.

Hankintapäätöksen valitusosoituksessa annetut tiedot

3/7

- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan, jos valitus on puuttuneen tai virheellisen valitusosoituksen vuoksi tehty väärää menettelyä noudattaen, valitusta ei tämän vuoksi jätetä tutkimatta.
- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 17 §:n 1 momentin esitöissä (HE 29/2018 vp s. 87 ja 88) on todettu, että valittaja ei menetä puhevaltaansa sen vuoksi, että viranomaisen ei ole antanut valitusosoitusta taikka että viranomaisen antama valitusosoitus on puutteellinen tai muulla tavoin virheellinen. Momentissa tarkoitettuja virheellisyyksiä ovat valitusaikaa ja toimivaltaista tuomioistuinta koskevat virheet. Näihin tilanteisiin rinnastuu se, että valitusosoituksessa on virheellinen maininta viranomaisesta, jolle valitus on toimitettava. Virheellisyydellä tarkoitetaan myös sitä, että valitusosoituksesta puuttuu jokin seikka, joka valitusosoituksessa on lain mukaan mainittava.

Hankintapäätöksen valitusosoituksessa annetut tiedot

4/7

- Hankintapäätöksen tiedoksiannossa ei ollut selostettu säännöksiä valituksen käsittelystä perittävistä maksuista, eikä tiedoksiannossa ollut muutoinkaan tietoa markkinaoikeudessa perittävästä oikeudenkäyntimaksusta.
- ”Vaikka hankintapäätöksen liitteenä olleessa tiedoksiannossa ei ole hallintolain 47 §:n 2 momentissa edellytetyllä tavalla selostettu säännöksiä valituksen käsittelystä perittävistä maksuista, asiassa ei ole väitetty, eikä asiassa esitetyn selvityksen perusteella ole käynyt ilmi, että valitus olisi mainitun puutteen vuoksi tehty väärää menettelyä noudattaen. Näin ollen asiaa (valituksen myöhässä saapuminen) ei anna aiheutta arvioida toisin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 17 §:n 1 momentissa säädetty.”

Hankintapäätöksen valitusosoituksessa annetut tiedot

5/7

- MAO 24/2024
- Hankintapäätöksen liitteenä olleessa valitusosoituksessa ei ollut mainittu markkinaoikeuden aukioloajan päättymiskellonaikaa.
- Valitus oli saapunut markkinaoikeuteen muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä klo 16.16.

Hankintapäätöksen valitusosoituksessa annetut tiedot

6/7

- MAO 24/2024 jatkuu:
- ”Markkinaoikeus toteaa, että aikana, jolloin valtion virastojen aukioloaika oli vielä nimenomaisesti määrätty valtion virastojen aukiolosta annetun asetuksen (332/1994) 1 §:ssä, markkinaoikeus on kyseiseen säännökseen viitaten vakiintuneesti katsonut, että muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä mutta kello 16.15 jälkeen markkinaoikeuteen saapunut valitus oli jätettävä myöhässä saapuneena tutkimatta riippumatta siitä, oliko valitusosoituksessa nimenomaisesti mainittu markkinaoikeuden aukioloaikoja vai ei.”

Hankintapäätöksen valitusosoituksessa annetut tiedot

7/7

- MAO 24/2024 jatkuu:
- Markkinaoikeuden nimenomaista aukioloaikaa ei kuitenkaan enää mainitun asetuksen kumoamisen jälkeen 1.1.2023 alkaen ole määrätty säädöstasolla. Myöskään valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain 5 a §:n 4 momentissa...ei ole säädetty tuomioistuinten tarkkoja aukioloaikoja.
- Markkinaoikeus toteaa, että valittajan oikeusturva edellyttää, että tämä voi yksiselitteisesti päätellä saamastaan valitusosoituksesta, milloin valitus on viimeistään toimitettava toimivaltaiselle tuomioistuimelle. Kun valittajalle valituksenalaisen hankintapäätöksen yhteydessä 30.5.2023 toimitettu valitusosoitus on ollut siten puutteellinen, ettei siinä ole ollut mainintaa markkinaoikeuden aukioloajoista, muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä markkinaoikeuteen kello 16.16 saapunutta valitusta ei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 17 §:n 1 momentin säännös huomioon ottaen ole perusteita jättää esillä olevassa asiassa myöhässä saapuneena tutkimatta.

Prekluusio hankinta-asiassa 1/6

- Prekluusio = oikeudenkäynnin sisäisen määräajan laiminlyönnistä johtuva oikeudenmenetyks (lähde: tieteen termipankki).
- Soveltuu pääsääntöisesti riita-asioihin, joissa sovinto on sallittu.
- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 41 §:n 2 momentin mukaan valitusajan päättymisen jälkeen valittaja saa esittää uusia perusteluja vaatimuksensa tueksi, jollei asia sen johdosta muutu toiseksi.

Prekluusio hankinta-asiassa 2/6

- Perinteisesti hankinta-asioissa, jotka käsitellään hallintoasioiden käsittelyjärjestyksessä, oikeudenkäynnin osapuolet ovat voineet esittää uusia perusteluja oikeudenkäynnin edetessä ilman, että asian olisi katsottu muuttuneen toiseksi.
- Myös oikeuskirjallisuudessa (esim. Hallberg ym., Hallintolainkäyttölaki. 1997, s. 208) on todettu, hallintolainkäytössä vakiintuneena periaatteena se, että valittaja saa valitusajan päättymisen jälkeen esittää uusia perusteita aikaisempien vaatimustensa tueksi.

Prekluusio hankinta-asiassa 3/6

- KHO 2017:156
- Yhtiö oli vasta korkeimmassa hallinto-oikeudessa laajentanut valitustaan esittämällä hankintayksikön selitykseen antamassaan vastaselityksessä, että tarjousten vertailu oli ollut virheellistä myös kuuden muun alavertailuperusteen osalta.
- Korkein hallinto-oikeus katsoi, että asia olisi yhtiön tarjousten vertailun virheellisyyden perusteiksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa esittämien seikkojen perusteella tullut arvioitavaksi huomattavasti laajemmin kuin asia oli ollut käsiteltävänä markkinaoikeudessa.
- Korkein hallinto-oikeus jätti asian tutkimatta siltä osin kuin yhtiö oli korkeimmassa hallinto-oikeudessa esittänyt uusia tarjousten vertailun virheellisyyden perusteita, joita se ei ollut esittänyt markkinaoikeudessa

Prekluusio hankinta-asiassa 4/6

- MAO 290/2023
- Asiassa oli valituksen perusteella ollut kysymys yksinomaan hankinnan kohteen määrittelystä ja siitä, oliko voittanut tarjoaja ollut oikeutettu jättämään kyseessä olevassa dynaamisen hankintajärjestelmän sisäisessä kilpailutuksessa osa-alueen 2 osalta tarjouksen.
- Vaikka valittaja oli valituskirjelmässään sinänsä esittänyt voittaneen tarjoajan tarjouksen olleen sisäisen kilpailutuksen osa-alueen 2 osalta tarjouspyynnön vastainen, tämä valituksessa esitetty väite oli liittynyt pelkästään voittaneen tarjoajan oikeuteen osallistua nyt kyseessä olevaan dynaamisen hankintajärjestelmän sisäiseen kilpailutukseen, kun taas valittajan valitusajan päättymisen jälkeen vastaselityksessään voittaneen tarjoajan tarjouksen tarjouspyynnön vastaisuudesta esittämät uudet väitteet olivat ratkaisun mukaan liittyneet mainitun tarjouksen väitettyyn tarjouspyynnön vastaiseen sisältöön hinnoittelun ja laitteiston osalta, poikkeuksellisen alhaiseen tarjoushintaan ja kiellettyihin sopimusmuutoksiin. Näin ollen valittajan vastaselityksessään hankintamenettelyn virheellisyydestä esittämät uudet perustelut olivat ratkaisun liittyneet kokonaan muihin seikkoihin kuin mihin valittaja on valituskirjelmässään vedonnut.

Prekluusio hankinta-asiassa 5/6

- MAO 290/2023 jatkuu:
- Markkinaoikeus katsoi edellä todettuun nähden, että asia oli valittajan vastaselityksessään valitusajan päättymisen jälkeen vaatimustensa tueksi hankintamenettelyn virheellisyydestä esittämien uusien perustelujen johdosta muuttunut oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 41 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla toiseksi.
- Valitus jätettiin tutkimatta siltä osin kuin valittaja oli vastaselityksessään esittänyt, että voittaneen tarjoajan tarjous oli ollut hinnoittelun ja tarjotun laitteen osalta tarjouspyynnön vastainen, että voittaneen tarjoajan tarjous oli ollut hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen ja että hankintayksikkö olisi tehnyt kielletyn sopimusmuutoksen.

Prekluusio hankinta-asiassa 6/6

- Markkinaoikeuden ratkaisuja, joissa valitusajan päättymisen jälkeen esitetyt uudet väitteet eivät ole johtaneet asian muuttumiseen toiseksi:
- MAO 554/2023 (uusia väitteitä tarjouspyynnön lainvastaisuudesta);
- MAO 445/2023 (uusia väitteitä tarjouspyynnön epäselvyydestä);
- MAO 415/2023 (uusia väitteitä hankinta-asiakirjojen muuttamisesta hankintamenettelyn aikana);
- MAO 398/2023 (uusia väitteitä toiseksi sijoittuneen tarjoajan kohtelun virheellisyydestä ja tarjouspyynnön epäselvyydestä).
- Ks. myös HOL 46 § ja Sami Myöhänen, Prekluusio Hallintoprosessissa, Jurisprudentia LV:2022, s. 91-194.

Prekluusio hankinta-asioissa, tulevaisuus?

- Julkisia hankintoja koskevien oikeudenkäyntien tehostaminen, työryhmän raportti 23.5.2022, Hankinta-Suomi-toimenpideohjelma.
- ”...[HOL 46 §] ei välttämättä tarjoa riittävästi aktiiviseen prosessinjohtoon tarvittavia työkaluja markkinaoikeudelle hankinta-asioiden käsittelyyn. Työryhmä esittää selvitettäväksi niitä edellytyksiä, joilla markkinaoikeus voisi rajoittaa kirjelmointia esimerkiksi toteamalla asian tulleen riittävästi selvitettyksi.”

EU-tuomioistuimen ratkaisu asiassa C-54/21, Antea Polska 1/3

- ”...pelkäästään sen, että talouden toimija väittää toimittamiensa tietojen olevan luottamuksellisia, ei kuitenkaan pidä sitoa hankintaviranomaista, vaan hankintaviranomaisen on vaadittava kyseistä talouden toimijaa todistamaan, että tiedot, joiden ilmaisemista se vastustaa, todella ovat luottamuksellisia.” (65 kohta)
- Lisäksi hankintaviranomaisen on hyvän hallinnon yleisen periaatteen noudattamiseksi sekä luottamuksellisuuden suojan yhteensovittamiseksi tehokkaan oikeussuojan vaatimusten kanssa paitsi perusteltava päätöksensä katsoa tietyt tiedot luottamuksellisiksi, myös toimitettava neutraalilla tavalla – mahdollisimman laajasti ja sikäli kuin se kykenee näin tehdessään suojaamaan kyseisten tietojen niitä osia, jotka on luottamuksellisuutensa vuoksi suojattava – näiden tietojen ja erityisesti päätöksensä ja valitun tarjouksen ratkaisevia seikkoja koskevien tietojen keskeinen sisältö niitä pyytäneelle tällaiselle tarjoajalle. (66 kohta)

EU-tuomioistuimen ratkaisu asiassa C-54/21, Antea Polska 2/3

- ”...hankintaviranomainen voi erityisesti...toimittaa yhteenvedona tiettyjä hakemusta tai tarjousta koskevia tietoja ja tämän hakemuksen tai tarjouksen tekniset ominaisuudet siten, että luottamuksellisia tietoja ei voida yksilöidä”. (67 kohta)
- ”Olettaen, että tiedot, jotka eivät ole luottamuksellisia, riittävät siihen, että hylätyn tarjoajan oikeutta tehokkaiseen muutoksenhakukeinoihin kunnioitetaan, hankintaviranomainen voi pyytää toimijaa, jonka tarjous on hyväksytty, toimittamaan sille luottamuksellisia tietoja sisältävistä asiakirjoista version, joka ei ole luottamuksellinen”. (67 kohta)

EU-tuomioistuimen ratkaisu asiassa C-54/21, Antea Polska 3/3

- ”Koska tarjoajan kokemus ei yleensä ole salaista, sen kilpailijoilta ei lähtökohtaisesti voida evätä kyseiseen kokemukseen liittyviä tietoja...luottamuksellisuuden rajaamiseksi sisältyvän liikesalaisuuden käsitteen perusteella tai...’oikeutettujen kaupallisten etujen’ suojaamisen tai ’terveen kilpailun’ säilyttämisen perusteella”. (75 kohta)
- Ratkaisussa arvioitu tarkemmin suunnittelua koskevia tietoja, asiantuntijoiden ja alihankkijoiden henkilöllisyystietoja, henkilöstön kokoa ja koostumusta sekä immateriaalioikeuksien suojan merkitystä (77-84 kohta).

Markkinaoikeuden päätösten tiedoksianto 15.1.2024 alkaen

- Markkinaoikeus on antanut 15.1.2024 alkaen hallintolainkäyttöasioissa tekemänsä päätökset tiedoksi oikeudenkäynnin osapuolille lähtökohtaisesti sähköisesti.
- Päätösten sähköistä tiedoksiantamista varten markkinaoikeus tiedusteleo oikeudenkäynnin osapuolilta säännönmukaisesti suostumusta markkinaoikeuden päätösten todisteelliseen sähköiseen tiedoksiantoon sekä pyytää oikeudenkäynnin osapuolten edustajien tai asiamiesten sähköiset yhteystiedot sekä puhelinnumerot.
- Aiemmin päätökset on toimitettu osapuolille pääsääntöisesti postitse saantitodistuksella.

Kiitos!

Markkinaoikeus

Radanrakentajankatu 5

00520 Helsinki, Finland

Puh. +358 (0) 29 56 43300

E-mail. markkinaoikeus@oikeus.fi

The logo for JHNY, consisting of the letters J, H, N, and Y in a bold, white, sans-serif font. The letters are spaced out and positioned in the upper right corner of the slide. The background of the slide is a dark blue gradient with a pattern of small, light blue and white dots, resembling a starry sky or a digital data field.

JHNY

Hankintasopimuksen merkityksestä

JHNY:n vuosiseminaari 2024

Niina Ruuskanen, erityisasiantuntija

Hankintasopimus

- Kilpailutuksen kohteena on hankintasopimus
- Tehtävä hankintapäätöksen jälkeen
- Syntyy erillisen kirjallisen sopimuksen tekemisellä
- Hankintasopimuksen keskeiset ehdot tulee ilmoittaa jo tarjouspyynnössä, eikä ilmoitetuista ehdoista saa sopia olennaisesti toisin
- Ehtoja voidaan muuttaa vain rajoitetusti sopimuskaudella. Pääsääntöisesti sopimuskaudella on noudatettava niitä sopimusehtoja, jotka ovat olleet tiedossa kilpailutuksen aikana.

Hankintasopimuksen merkitys

- Sopimussuhteen käsikirjoitus
 - Sopimuksesta ilmenee sopimuskumppaneiden oikeudet ja velvollisuudet
- Ongelmatilanteiden apuväline
 - Hankintalaki ei pääsääntöisesti koske sopimusaikaa
 - Sopimusoikeudelliset periaatteet soveltuvat
 - Jos kirjallista sopimusta ei ole, mistään ei voi todentaa mitä asiasta on sovittu
- Riskienhallinnan väline

Sopimusten seuranta ja valvonta

- Ei riitä, että sopimus allekirjoitetaan ja tallennetaan johonkin
- Sopimus edellyttää aktiivista seuranta ja valvontaa
- Sopimus tulee tuntea - sopimukselle vastuuhenkilö
- Säännöllisesti esim.:
 - Laskujen tarkastus
 - Tieto sopimuksen käytöstä
 - Yhteydenpito ja kumppanuuden rakentaminen
 - Sopimusseurantapalaverit
- Aina kun aiheuttaa:
 - Korjaava palaute ja reklamaatiot
 - Positiivinen palaute

Hankinnan arvo ja ostojen seuranta

Erilaisia hankinnan arvoja

- Kynnysarvo
 - Määrittää sovellettavat säännöt
- Ennakoitu arvo
 - Käytetään kynnysarvon ylittymisen arviointiin
 - Laskentasäännöt
- Puitejärjestelyn enimmäisarvo
 - Arvon ylittyminen merkitsee puitejärjestelyn loppumista
- Alkuperäisen sopimuksen arvo
 - Merkityksellinen sallittujen sopimusmuutosten arvioinnissa
- Vertailuhinta
 - Käytetään sen selvittämiseksi, mikä tarjouksista on kokonaistaloudellisesti edullisin
 - "Vertailussa käytetty kokonaishinta" annettava asianosaiselle julkisuuslain mukaan

Pitääkö ostojen arvoa seurata sopimuskaudella?

- Kaikissa sopimuksissa arvon seuranta ei olennaista
 - Esim. kiinteään hintaan tehtävä kokonaissuoritus
- Useimmiten kuitenkin syytä seurata:
 - Puitejärjestelyssä olennaista seurata, milloin enimmäisarvo täyttyy
 - Sopimusmuutosten, lisätilausten ym. arvon arviointi
 - Budjetointi ja varojen käytön valvonta
 - Sopimuksen tarkoituksen- ja ajanmukaisuuden tarkastelu (esim. toistaiseksi voimassa olevat sopimukset)
 - Tulevien hankintojen suunnittelu

Mitä sopimuksesta saa hankkia?

- Sopimuksesta voidaan hankkia sen kilpailutettu sisältö
 - Kaikki muu arvioitava erikseen
 - Tilaajan/hyväksyjän tulee tuntea sopimus
- Miksi?
 - Avoimuus- ja tarjoajien tasavertaisen kohtelun periaate
 - Tarjoaja tarjonnut hankinnan kohteen kuvauksen mukaista pakettia
 - Julkisten varojen käyttö

Muutokset sopimuskaudella

Sopimuskauden muutosten perusteet

- Optio- ja pidennysehdot
 - Voi usein olla joko hankintalain 136 §:n 2 mom. 2 kohtaan perustuva (alkuperäisen sopimuksen ehdot) tai 41 §:n 2 mom. mukainen suorahankinta lisätilauksessa
 - Mukana tarjouspyynnössä
 - Antaa liikkumavaraa sopimuksen toteuttamisessa
 - Käyttöönotto dokumentoidaan ja ilmoitetaan toimittajalle
- Muut sopimusmuutokset
 - Ei-olennaiset sallittuja
 - Olennaiset lähtökohtaisesti kiellettyjä, pl. hankintalain 136 §:n 2 momentissa säädetyt tilanteet
 - Olennainen muutos, jolle ei laissa perusteita, tulkitaan suorahankinnaksi
 - Muutos dokumentoitava esim. allekirjoittamalla muutossopimus

Olennaiset ja sallitut sopimusmuutokset

Olennaiset sopimusmuutokset vaikuttavat:

- kilpailutetun hankintamenettelyn kulkuun
- sopimuksen taloudelliseen edullisuuteen
- sopimuksen soveltamisalaan
- sopimuskumppaniin (vaihto)

Sallitut muutokset:

- perustuvat alkuperäisiin ehtoihin
- liittyvät lisäsuoritusten tarpeeseen
- johtuvat ennakoimattomista olosuhteista
- pohjautuvat yritysjärjestelyihin
- ovat muuten vähäarvoisia (10%/15%)

Reklamoinnin merkitys

- Kun asiat alkavat mennä pieleen, on asiasta kerrottava sopimuskumppanille
- Reklamaatioilla voi saada esim. alennuksen hintaan tai jopa päättää sopimuksen
- Vain reklamoimalla voi välttää joutumasta uudelleen yhteistyöhön sellaisen toimittajan kanssa, jonka sopimussuorituksessa on toistuvasti huomautettavaa
- Reklamoinnilla voi olla merkitystä myös sopimusmuutosten arvioinnissa (ks. esim. MAO:44/2023)

Sopimusten seurannasta sopimushallintaan

Sopimushallinta

- Systemaattinen tapa hallinnoida organisaation sopimuksia
- Kattaa sopimuksen koko elinkaaren suunnittelusta sopimuksen päättymiseen
- Sopimuksen seurannan ja valvonnan apuväline (esim. muistutukset, dokumentointi)
- Tiedolla johtamisen keskeinen työkalu

Fintraffic

HANKINTASALKKU

Fintraffic lyhyesti

Fintraffic liikuttaa maalla,
merellä ja ilmassa.

Älykkäät liikenteenohjauspalvelut,
digipalvelut yrityksille ja kuluttajille sekä
ajantasainen liikennetieto vauhdittavat
Suomen kehittymistä kestäväen
liikenteen ja logistiikan edelläkävijäksi.

Autamme ihmiset ja tavarat
perille turvallisesti, sujuvasti ja
ympäristöä huomioiden.

Palveluksessamme on
1100 ammattilaista.

Liikenteenohjauspalvelumme

- Rautateiden liikenteenohjaus
- Kapasiteetin hallinta ja -ohjaus
- Liikennesuunnittelu
- Junamatkustukseen liittyvät matkustajainformaatiopalvelut
- Käyttökeskustoiminta
- Digirata-hankkeen KVV-vaiheen toteutus
- Vastuu turvavalvomosta ja liikenteen laadun valvomosta
- Raideliikenteenohjauksen ekosysteempipalvelut
- Asiantuntija- ja koulutuspalvelut

- Suomen ilmatilan käytön hallinta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalvelut 22 lentoasemalla Suomessa
- Lennonvarmistuksen tarvitseman infrastruktuurin ja järjestelmien suunnittelu ja ylläpito Suomessa sekä teknisiä ylläpitopalveluita viidellä lentoasemalla Ruotsissa
- Lentopelastukseen ja aluevalvontaan liittyvät erityistehtävät
- Koulutus- ja konsultointipalvelut

- Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut tieliikennekeskuksissa
- Liikennevalojen käyttö- ja valvontajärjestelmät sekä automaattisen nopeusvalvonnan infrastruktuuri
- Maanteiden avo-osuuksien, tunneleiden ja rajanylityspaikkojen liikenteenohjaintajärjestelmät
- Liikenteenmittaus ja -analytiikka
- Tiesäälaitteistojärjestelmät ja -analytiikka

- Alusliikennepalvelut
- Meriliikenteen ilmoituspalvelut aluksille, alusten edustajille ja viranomaisille
- Meriliikenteen ympäristötehokkuutta nostavat palvelut ja kehityshankkeet
- Kansainvälisten merialueiden valvonta
- Meritilannekuvapalvelut viranomaisille
- Meriliikenteen digitaaliset palvelut aluksille ja sidosryhmille
- Radionavigointipalvelut
- Turvallisuusradiotoiminta

Lähes kaikki suomalaiset käyttävät Fintrafficin palveluita joka viikko

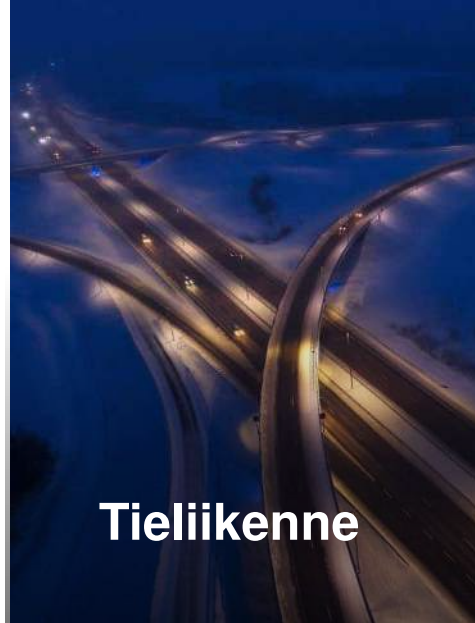
Raideliikenne

- Vuosittain 500 000 junaa
- Yli 82 miljoonaa matkustajaa
- Rataverkko 6500 km

Lentoliikenne

- Lennonvarmistuspalveluita 22 lentoasemalla
- Vuosittain 206 000 operaatiota aluelennonjohdossa
- Helsinki-Vantaalla 137 000

Tieliikenne

- 90 % matkustaja-liikenteestä maanteillä
- Yli 120 miljoonaa km autolla joka päivä
- Tieverkko 78 000 km

Meriliikenne

- Viennistä 94 %, tuonnista 91 % meritse
- Vuosittain lähes 30 000 ulkomaan liikenteen aluskäyntiä

Liikenteen dataekosysteemi

- Fintraffic Mobiili & Liikennetilanne.fi
- Opas.matka.fi
- Junalahdot.fi
- Dataa hyödynnetään mm. Google Mapsin, Wazen, Applen, HERE:n ja HSL:n palveluissa

HANKINTASALKKU?

(HANKINTOJEN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ)

ONKO SE SAMA KUIN EXCEL?

ONKO SE SAMA KUIN MICROSOFT TEAMS?

ONKO SE SAMA KUIN MICROSOFT SHAREPOINT?

ONKO SE SAMA KUIN JOKU DOKUMENTTIENHALLINTAJÄRJESTELMÄ?

ONKO SE SAMA KUIN JOKU PROJEKTIHALLINTAJÄRJESTELMÄ TAI
PROJEKTISALKKU?

HANKINTASALKKU JULKISELLA SEKTORILLA?

- HANKINTASALKKU JULKISELLA SEKTORILLA VIITTAA TAPAAN, JOLLA JULKISET ORGANISAATIOT, KUTEN VALTION VIRASTOT, KUNNAT JA MUUT JULKISET LAITOKSET, HALLINNOIVAT JA STRATEGISESTI SUUNNITTELEVAT HANKINTOJAAN. JULKISELLA SEKTORILLA HANKINTASALKUN HALLINTA ON ERITYISEN TÄRKEÄÄ, SILLÄ SE LIITTYY VEROVAROJEN TEHOKKAASEEN JA LÄPINÄKYVÄÄN KÄYTTÖÖN, SEKÄ JULKISTEN PALVELUJEN LAADUN JA SAATAVUUDEN VARMISTAMISEEN.

JULKISELLA SEKTORILLA HANKINTASALKUN HALLINNASSA KOROSTUVAT SEURAAVAT TEKIJÄT:

- LÄPINÄKYVYYS JA VASTUULLISUUS
- SÄÄNTELYN NOUDATTAMINEN
- STRATEGINEN SUUNNITTELU
- KESTÄVÄ KEHITYS JA SOSIAALINEN VASTUU
- RISKIENHALLINTA
- JULKISELLA SEKTORILLA HANKINTASALKUN HALLINTA ON KESKEINEN VÄLINE, JOLLA VARMISTETAAN, ETTÄ JULKISET VARAT KÄYTETÄÄN TEHOKKAASTI JA TARKOITUKSEN MUKAISESTI, SAMALLA KUN TUETAAN LAAJEMPIA YHTEISKUNNALLISIA JA TALOUDELLISIA TAVOITTEITA.

HANKINTASALKUN MÄÄRITTELY JULKISELLA SEKTORILLA?

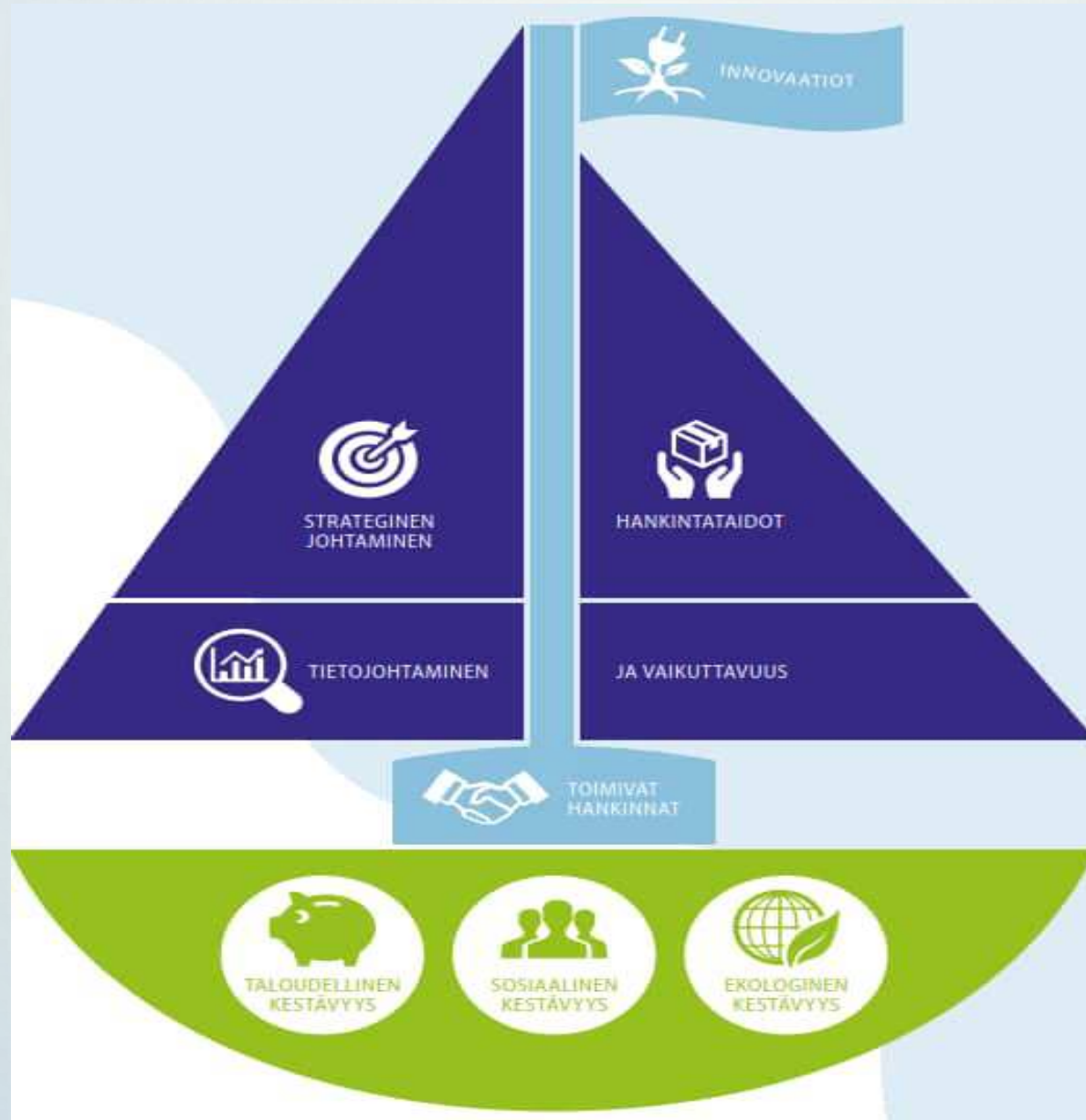
HANKINTASALKUN MÄÄRITTELY JULKISELLA SEKTORILLA TARKOITTA A PROSESSIA, JOSSA JULKISEN ORGANISAATION HANKINNAT JAOTELLAAN LOOGISIIN RYHMIIN TAI KATEGORIOIHIN, JOITA VOIDAAN HALLITA JA KEHITTÄÄ STRATEGISESTI.

TÄMÄ MÄÄRITTELYPROSESSI AUTTAA JULKISTA SEKTORIA TEHOSTAMAAN HANKINTATOIMINTOJAAN, SAAVUTTAMAAN KUSTANNUSSÄÄSTÖJÄ, PARANTAMAAN PALVELUJEN LAATUA JA VARMISTAMAAN JULKISTEN VAROJEN TEHOKKAAN KÄYTÖN.

MÄÄRITTELYPROSESSI SISÄLTÄÄ SEURAAVAT VAIHEET:

- HANKINTOJEN ANALYSOINTI
- KATEGORISOINTI
- PRIORISOINTI
- STRATEGIAN KEHITTÄMINEN
- SEURANTA JA ARVIOINTI

KOKEMUKSIA ERÄÄN HANKINTASALKUN MÄÄRITTELYSTÄ JA KÄYTTÖÖNOTOSTA....

LÄHTÖKOHTANA MYÖS HANKINNASTA MAKSUUN (TARPEESTA MAKSUUN) PROSESSI

Kuva: Valtiokonttorin Hankinnasta maksuun – ohje

ESIMERKKI HANKINNAN PROSESSISTA HANKINTASALKUSSA

Valmistelulomake/Hankintakortti →
Suunnitellun hankinnan perustiedot

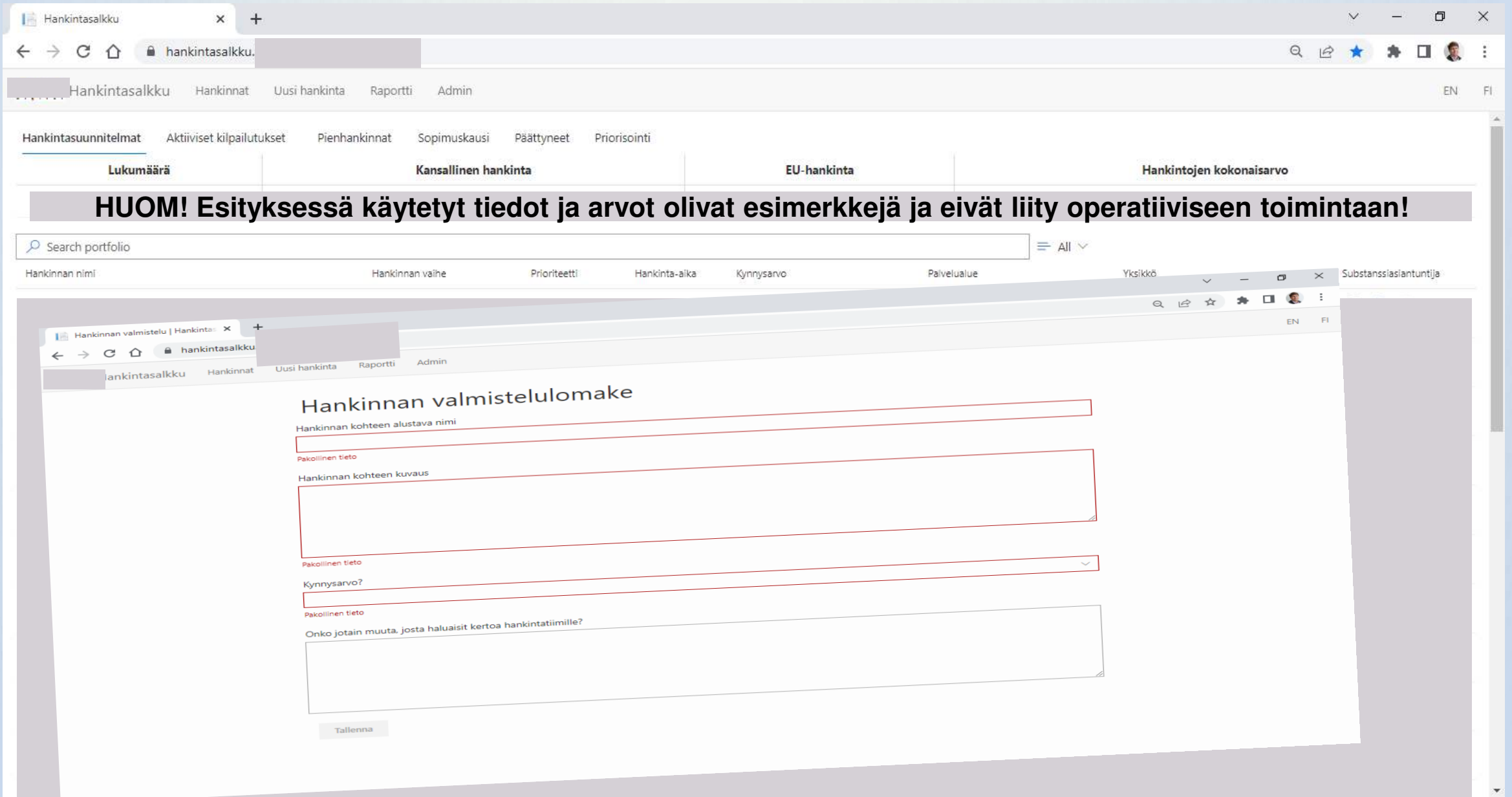
Hankintasuunnitelmat → Priorisointi -
Hankintatiimi ottaa hankinnan
haltuunsa

Aktiiviset kilpailutukset →
Kilpailutuksen eri vaiheet –
Aikataulut – Resurssointi...

Sopimuskausi → Sopimus- ja
Toimittajahallinta ja seuranta –
Laskujen seuranta

Päätyneet sopimukset → Uudelleen
kilpailutus - Kartoitus

HANKINTASUUNNITELMAT YHDESSÄ PAIKASSA

The image shows a screenshot of the 'Hankintasalkku' web application. The top navigation bar includes 'Hankintasalkku', 'Hankinnat', 'Uusi hankinta', 'Raportti', and 'Admin'. Below this, there are tabs for 'Hankintasuunnitelmat', 'Aktiiviset kilpailutukset', 'Pienhankinnat', 'Sopimuskausi', 'Päättyneet', and 'Priorisointi'. A prominent warning banner reads: **HUOM! Esityksessä käytetyt tiedot ja arvot olivat esimerkkejä ja eivät liity operatiiviseen toimintaan!**

Below the banner is a search bar labeled 'Search portfolio' and a table header with columns: 'Hankinnan nimi', 'Hankinnan vaihe', 'Prioriteetti', 'Hankinta-aika', 'Kynnysarvo', 'Palvelualue', 'Yksikkö', and 'Substanssiasiantuntija'. The table content is mostly obscured by a larger, tilted screenshot of a form titled 'Hankinnan valmistelulomake'.

The 'Hankinnan valmistelulomake' form contains the following fields:

- Hankinnan kohteen alustava nimi
- Pakollinen tieto
- Hankinnan kohteen kuvaus
- Pakollinen tieto
- Kynnysarvo?
- Pakollinen tieto
- Onko jotain muuta, josta haluaisit kertoa hankintatiimille?

A 'Tallenna' button is located at the bottom of the form.

AKTIIVISET KILPAILUTUKSET - Jokainen vaihe sisältää omat porttikysymykset

AKTIIVISET KILPAILUTUKSET - Resursseja seurataan

AKTIIVISET KILPAILUTUKSET - Vaiheiden aikaa mitataan

Hankintasuunnitelmat	Hankinnan valmistelu ja osakelijoiden laastaminen	Tarjouspyyntö julkaistu	Kysymykset ja vastaukset	Tarjouten avaus ja vertailu	Päätöksenteko ja odotusaika	Sopimuskausi (jälki-ilmoitushälytys)	Sopimus päättynyt
04.10.2022	01.11.2022	01.02.2023	14.02.2023	22.02.2023	Vaihtoehto	05.02.2023	Vaihtoehto

AKTIIVISET KILPAILUTUKSET - Päiväkirja - Muistiot yhdessä paikassa

Ajankohta	Rooli/henkilö	Luokitus	Kommentti	Linkki snapshotin	Avaa muokkaukseen
		Muutos	Vaiheessa siirtyminen		
		Kommentti	Korjausilmoitus tehty 14.2.2023 kysymyksiin vastausten yhteydessä.		

Hankinnan tiedot | Hankintasalkku
+

hankintasalkku
🔍 📄 ⭐ ⚙️ 👤

Hankintasalkku
Hankinnat
Uusi hankinta
Raportti
Admin
EN FI

HUOM! Esityksessä käytetyt tiedot ja arvot olivat esimerkkejä ja eivät liity operatiiviseen toimintaan!

Seuraava vaihe Tilaa Team

Hankintasunnitelmat

Hankinnan valmistelu ja asiakirjojen laatiminen

Tarjouspyyntö julkaistu

Kysymykset ja vastaukset

Tarjousten avaus ja vertailu

Päätöksenteko ja odotusaika

Sopimuskausi (jälki-ilmoitushälytys)

Sopimus päättynyt

Arviointi ja portti
Perustiedot
Aikataulu
Riippuvuudet
Resurssointi
Talous
Päiväkirja
Vastuullisuus

Talous

Tilanne

Asianumero	Puitejärjestelyn kokonaisarvo	Toteuma yhteensä	Jäljellä
		0.00	

Liittyvä hankinta	Asianumero	Kokonaisarvo	Toteuma	Jäljellä
			0.00	

Laskut

Viimeisin lataus 17.10.2022

Laskun nro	Laskun pvm	Laskuttaja	Summa	Asianumero	Eräpäivä
Yht			0.00		

Lopeta muokaus
 Tallenna
▶▶ Seuraava vaihe Tilaa Team

PRIORISOITU KATEGORIA: ICT

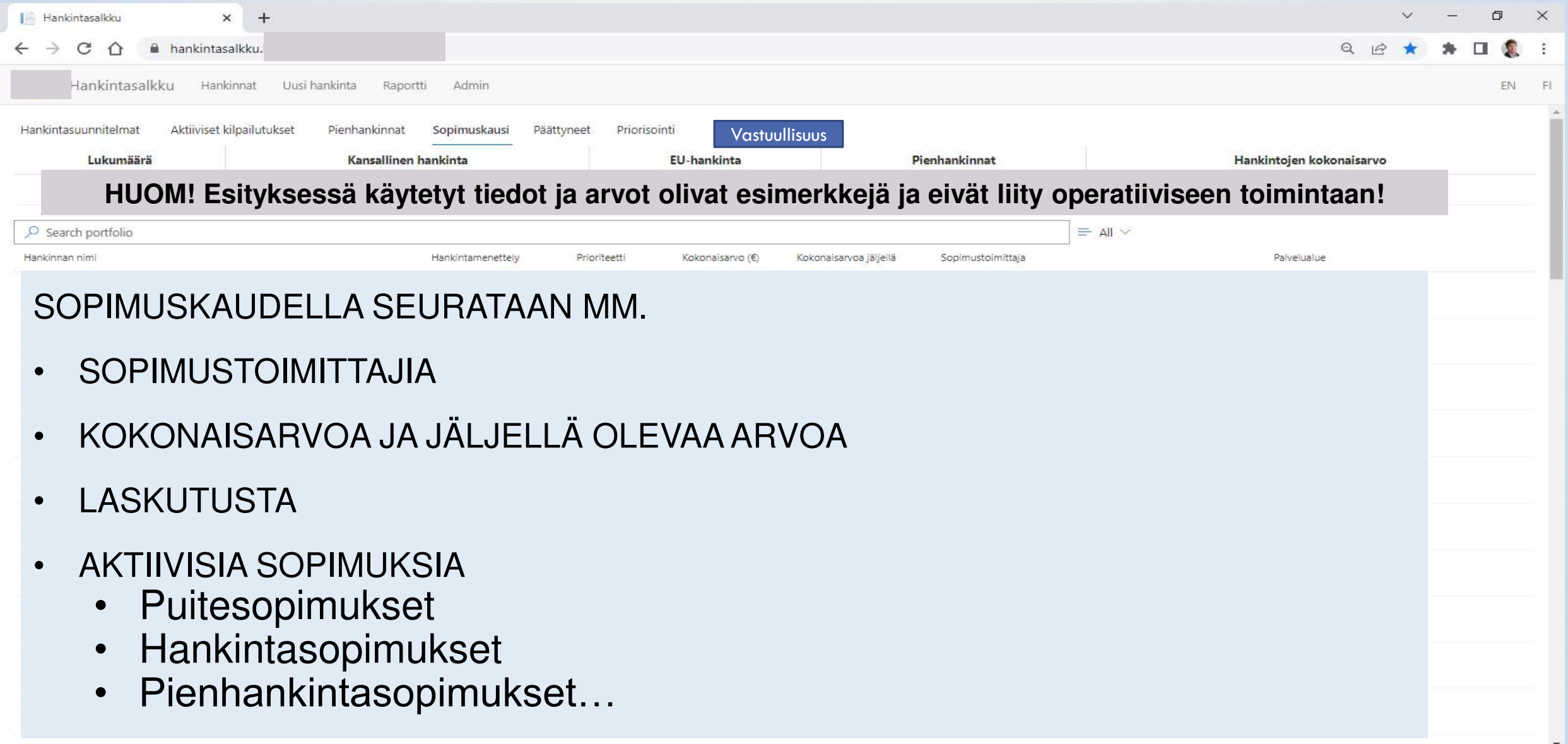
ALAKATEGORIAT:

- OHJELMISTOT JA JÄRJESTELMÄT
- LAITTEET JA ALUSTAT
- LISENSIT
- ICT-ASiantuntijapalvelut

KATEGORIAN PRIORISOIDUT VASTUULLISUUSTAVOITTEET:

- ENERGIATEHOKKUUS
- IHMISOIKEUDET TOIMITUSKETJUSSA
- VIHREÄ OHJELMOINTI (ESIM. TALLENNUSTILAN VÄHENNYS, VÄHEMMÄN LASKENTAA JA TIEDONSIIRRON VÄHENNYS)
- ELEKTRONIIKKAJÄTE JA KIERRÄTYKSEN EDISTÄMINEN
- TAVARAHANKINNASTA PALVELUHANKINTAAN

SOPIMUSKAUSI

Hankintasalkku

Hankinnat Uusi hankinta Raportti Admin

Hankintasuunnitelmat Aktiiviset kilpailutukset Pienhankinnat **Sopimuskausi** Päättyneet Priorisointi Vastuullisuus

Lukumäärä Kansallinen hankinta EU-hankinta Pienhankinnat Hankintojen kokonaisarvo

HUOM! Esityksessä käytetyt tiedot ja arvot olivat esimerkkejä ja eivät liity operatiiviseen toimintaan!

Search portfolio All

Hankinnan nimi Hankintamenettely Prioriteetti Kokonaisarvo (€) Kokonaisarvoa jäljellä Sopimustoimittaja Palvelualue

SOPIMUSKAUDELLA SEURATAAN MM.

- SOPIMUSTOIMITTAJIA
- KOKONAISARVOA JA JÄLJELLÄ OLEVAA ARVOA
- LASKUTUSTA
- AKTIIVISIA SOPIMUKSIA
 - Puitesopimukset
 - Hankintasopimukset
 - Pienhankintasopimukset...

Hankintasalkku | Hankintasalkkuraportti Rajattu | Data updated 2 []

Power BI | Hankintasalkku | Hankintasalkkuraportti Rajattu | Data updated 2 []

Search

HUOM! Esityksessä käytetyt tiedot ja arvot olivat esimerkkejä ja eivät liity operatiiviseen toimintaan!

File | Share | Export | Chat in Teams | Get insights | Subscribe to report

Hankintasalkku

- Hankinta palvelualue kilpail...
- KESKIJOHTO - suunnittelu
- KESKIJOHTO-kilpailutukset
- KESKIJOHTO - sopimuskausi**
- JOHTO - suunnittelu
- JOHTO -kilpailutukset
- JOHTO - sopimuskausi
- Arkisto (poistetut)
- Kilpailutusarvot - suunnittelu
- Kilpailutusarvot - kilpailutuk...
- Kilpailutusarvot - sopimusk...
- Sopimustyyppi - Kilpailutuks...
- Sopimustyyppi - Sopimusk...

Sopimuskausi per palvelualue ja yksikkö

Palvelualue	Lkm
Netw...	~55
Finla...	~45
Glob...	~35
Expe...	~30
Rene...	~25
Strat...	~20
Supp...	~15
Cust...	~10
YHTE...	~5
(Blank)	~2
DG S...	~1
Direc...	~1
Fast...	~1
Fund...	~1
Inter...	~1

Hankinta | Asianumero | Kokonaisarvo | Laskutus | Kokonaisarvoa jäljellä | Status | Sopimuksen omistaja | Hankinta-asiantuntija | Substanssin yhteyshenkilöt

100%

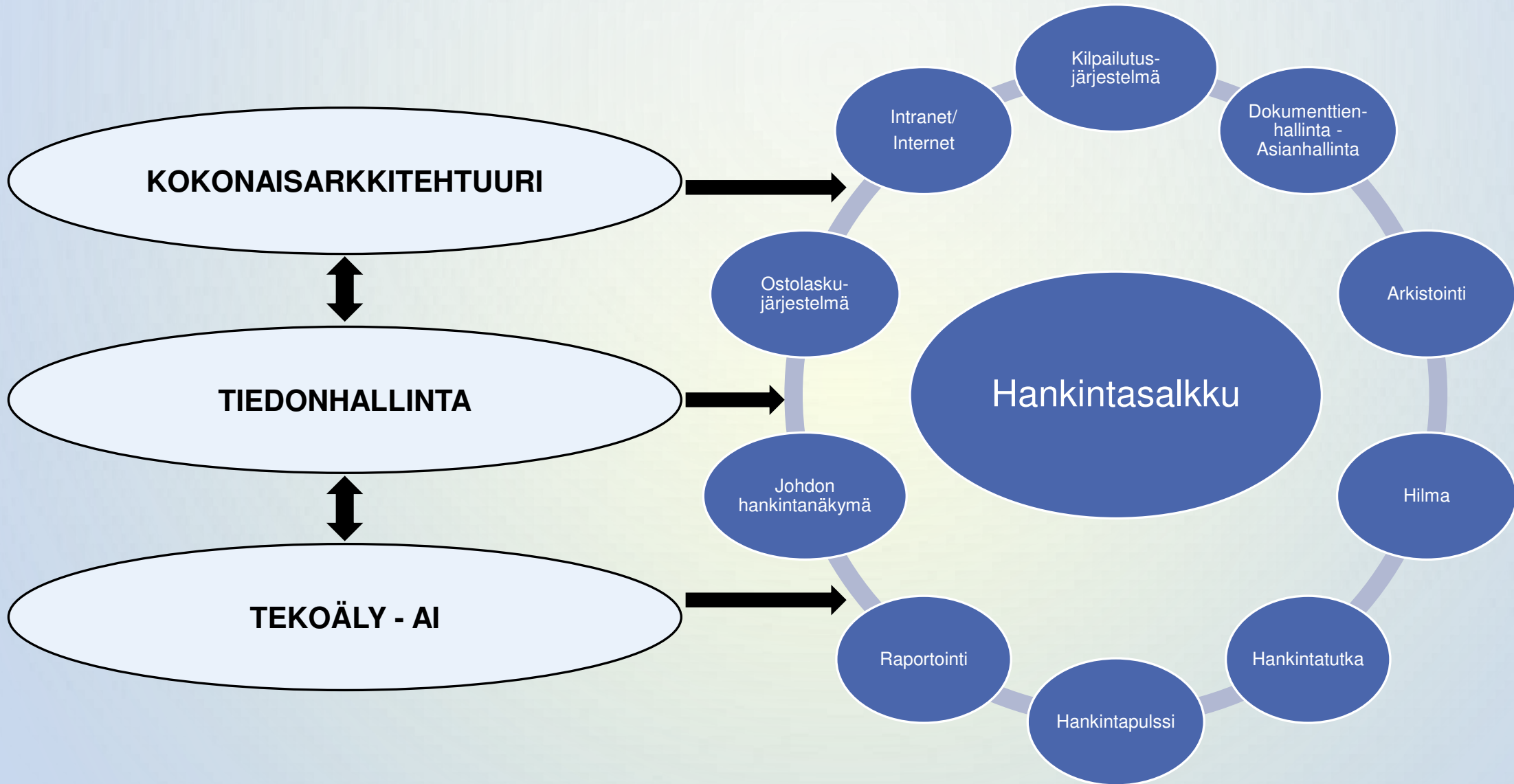
PÄÄTTYNEET SOPIMUKSET – Tieto päättyneistä hankintasopimuksista

HUOM! Esityksessä käytetyt tiedot ja arvot olivat esimerkkejä ja eivät liity operatiiviseen toimintaan!

- TEHDÄÄN JÄLKIARVIOINTI (+/-)
- KESTÄVÄ KEHITYKSEN MITTARIT
- HYÖDYT EDELLISESTÄ UUTEEN
- HANKINNAN KOHTEEN TARKISTUS
- RESURSSOINNIN TARKISTUS
- KOKONAISARVON TARKISTUS
- MENETTELYN TARKISTUS
- AIKATAULUN TARKISTUS

HANKINTASALKKU KOKONAISUUTENA?

Pitäisikö meidän oikeasti jo siirtyä 2020-luvulle?

A scenic sunset over a lake. The sun is low on the horizon, casting a bright orange glow across the sky and reflecting on the water. The foreground is filled with the silhouettes of trees, some with green leaves. The background shows a dense forest of evergreen trees on a hillside.

KIITOS PALJON!

Kristian Hartikainen
kristian.hartikainen@fintraffic.fi
+358 405346081

תחילת 2020